

Jonge Democraten

**98ste Algemene Ledenvergadering
Zomercongres
15 & 16 juni 2024**

Voordracht CVZ en SNC

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor:

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor:

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 98ste Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door *Julia van Herpen*

Heb je een vraag? Benader Julia via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijks bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Inhoudsopgave

Voordracht CVZ en SNC	2
Inhoudsopgave	2
Hoe werkt een congres?	3
Resoluties	6

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote' systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, Statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt dat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke

moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de

stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Resoluties

RES01	Buitenlandse Zaken en Defensie
Onderwerp	Buitenlandse Zaken en Defensie
Indiener(s)	{Werkgroep Buitenlandse Zaken & Defensie}
Woordvoerder	Tristan Stokman
Betreft:	2. Buitenlandse Zaken en 3. Defensie & Internationale Veiligheid
Schrap/voeg toe:	“De Jonge ... publieke omroepen” en “Dit hoofdstuk ... groei creëren”
Vervang door:	<p>2. Buitenlandse Zaken & Defensie Inleiding</p> <p>Nederland is een klein land met heel veel buitenland. Als Jonge Democraten zijn we ons ten volle bewust dat Nederland geen eiland is, maar innig verweven met de landen om ons heen en de rest van de wereld. Door deze toenemende mondialisering worden we als mensheid geconfronteerd met nieuwe uitdagingen. Denk dan bijvoorbeeld aan klimaatverandering, digitalisering of onze veiligheid. Deze uitdagingen, die landsgrenzen overstijgen, vereisen een aanpak die recht doet aan de uitdagingen. Een open blik op de wereld om ons heen is daarom cruciaal.</p> <p>Wat de Jonge Democraten betreft past hierbij een ambitieus en robuust buitenlandbeleid,</p>

dat gebouwd is op drie pijlers. De eerste pijler ziet op de inzet die Nederland zou moeten plegen voor de bevordering van vrede, recht en veiligheid, overal ter wereld. Naar onze overtuiging kan dit het beste via diplomatie en internationale samenwerking, met name binnen organisaties zoals de EU, de VN en de NAVO. De tweede pijler ziet op de verantwoordelijkheid die Nederland heeft om als welvarend handelsland over grenzen heen te kijken en zich ook te bekommeren om de noden van andere landen en onze verantwoordelijkheid te nemen. Dit kan wat ons betreft het beste door in te zetten op een duurzame welvaartsgroei door vrije wereldhandel, effectieve ontwikkelingssamenwerking en het verlenen van noodhulp wanneer dit nodig is. De derde pijler ziet op het bouwen van een sterke krijgsmacht die in staat is Nederland en zijn bondgenoten te beschermen tegen bedreigingen van buitenaf.

Ten slotte hebben we als Jonge Democraten ook oog voor de groep Nederlanders die buiten de landsgrenzen van ons land woont en werkt. Zelfs ver weg van Nederland hebben velen van hen nog steeds een sterke band met Nederland. We vinden het belangrijk dat er

	<p>ook voldoende aandacht is voor deze groep mensen en hun behoeften.</p> <p>2.1 Nederland in een veranderende wereld</p> <p>2.1.1 Nederland zet zich in voor vrede, recht en veiligheid</p> <p>Als Jonge Democraten realiseren we ons de immense spanningen die momenteel het internationale geopolitieke toneel beheersen. Autocratische regimes stellen de liberale wereldorde op de proef. Deze olopemde spanningen leiden tot aanzienlijke verschuivingen in machtsverhoudingen, met zowel economische repercussies als duidelijke manifestaties in zogenaamde 'proxy wars'. Bovendien vergroten ook ontwikkelingen zoals klimaatverandering, globalisering, nieuwe technologieën en etnisch-religieuze spanningen de kans op conflicten en regionale instabiliteit. Als Jonge Democraten streven wij naar een vreedzame wereld waarin fundamentele mensenrechten (zoals neergelegd in mensenrechtenverdragen) worden gewaarborgd, conflicten worden beslecht via gerechtelijke procedures.</p>
--	--

	<p>Het is van essentieel belang dat Nederland blijft streven naar versterking van de internationale rechtsorde en een eerlijk, transparant buitenlandbeleid voert. Onze welvaart en veiligheid zijn nauw verbonden met die van andere landen, en daarom moeten we ons inzetten voor internationale samenwerking in alle mogelijke fora en organisaties. Een goed functionerende internationale rechtsorde, waarbij landen zich aan internationale regels en afspraken houden en geschillen vreedzaam oplossen, is cruciaal voor Nederland. Als Jonge Democraten zijn wij van mening dat Nederland een actieve bijdrage moet leveren aan mondiale vrede, veiligheid en vrijheid.</p> <p>Tegelijkertijd moet Nederland wat de Jonge Democraten betreft durven optreden tegen entiteiten die een bedreiging vormen voor de internationale vrede en veiligheid. We onderschrijven daarom het belang van sanctiemaatregelen om ongewenst gedrag van landen, organisaties of individuen te beëindigen, te beperken, te ontmoedigen of te veranderen. Sanctiemaatregelen hebben echter niet altijd het gewenste effect. Daarom pleiten we als Jonge Democraten voor een toetsingskader en een periodieke evaluatie</p>
--	---

	<p>van de effecten van sancties. Individuen tegen wie internationale sancties zijn opgelegd moeten de mogelijkheid hebben om deze sancties periodiek te laten toetsen door een onafhankelijke rechter, die deze sancties ook moet kunnen opheffen. Het is meestal niet effectief als Nederland zelfstandig sanctiemaatregelen oplegt. Daarom moet Nederland ernaar streven om sancties in EU- of VN-verband te organiseren.</p> <p>2.1.2 Nederland bevordert democratie en mensenrechten</p> <p>De Jonge Democraten streven naar een open, vrije samenleving en een sterke democratische rechtsstaat. Dit streven blijft wat ons betreft niet beperkt tot de landsgrenzen van Nederland, maar moet de kern van het Nederlandse buitenlandbeleid vormen. Het wereldwijd waarborgen van mensenrechten, democratische rechtsstaat en internationale rechtsorde zou te allen tijde leidend moeten zijn voor Nederland. Dit past ook bij de status van Nederland als hoeder van internationaal recht en gastland van talloze internationale organisaties, het Internationaal Gerechtshof en het Internationaal Strafhof.</p>
--	---

	<p>Als Jonge Democraten geloven we dat ieder mens onvervreembare rechten heeft. Deze rechten zijn ook universeel; het mag daarbij nooit uitmaken wie je bent of waar je vandaan komt. We zijn ervan overtuigd dat deze rechten alleen kunnen worden gerespecteerd in landen waarin de democratische rechtsstaat sterk verankerd is. Nederland moet zich daarom inspannen om wereldwijd het proces van democratisering te bevorderen en bij deze inspanningen, waar mogelijk, samenwerken met partners en bondgenoten. Hierbij moet ook in bijzondere mate aandacht worden gegeven aan groepen die in bepaalde landen achtergesteld zijn of gediscrimineerd worden, zoals vrouwen, religieuze of etnische minderheden, personen uit de LHBTIQ+-gemeenschap, kinderen en jongeren. Nederland kan voor deze groepen bijvoorbeeld specifieke programma's opstarten. Als het gaat om het bevorderen van de rechten van vrouwen, geldt dat de Jonge Democraten groot voorstander zijn van een feministisch buitenlandbeleid.</p> <p>2.1.3 Nederland zet in op een sterke en effectieve VN</p>
--	---

Als Jonge Democraten geloven we dat de uitdagingen van de toekomst alleen kunnen worden opgelost wanneer landen op mondiaal niveau met elkaar samenwerken. Dit kan onder andere binnen internationale organisaties. Eén van de belangrijkste internationale organisaties is de Verenigde Naties (VN), waar op dit moment bijna 200 landen lid van zijn. In de ogen van de Jonge Democraten vervult de VN een cruciale rol bij het bevorderen van vrede en veiligheid wereldwijd. Ook helpen de Sustainable Development Goals als leidraad voor verantwoord beleid. Tegelijkertijd zijn wat ons betreft wel enkele belangrijke hervormingen binnen de VN noodzakelijk. Onder andere gaat het dan om het hervormen van de VN-Veiligheidsraad naar de huidige geopolitieke verhoudingen. Dit, omdat in de huidige setting, de VN-Veiligheidsraad niet de rol vervult die het in onze ogen zou kunnen vervullen, vanwege bureaucratische ellende. Wat de Jonge Democraten betreft dient het vetorecht van de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad te worden afgeschaft, zodat het niet langer mogelijk is voor één land om besluitvorming te blokkeren. Daarnaast pleiten de Jonge Democraten voor een

permanente zetel voor de EU in de VN-Veiligheidsraad.

2.1.4 Nederland in de EU en de EU in de wereld

Wat de Jonge Democraten betreft zou Nederland binnen de Europese Unie een constructieve rol moeten vervullen. Naast de rol van Nederland binnen de EU is het belangrijk om te erkennen dat de EU als geheel een krachtige speler is op het wereldtoneel. Met haar economische macht en politieke invloed heeft de EU de potentie om een positieve kracht te zijn voor verandering en vooruitgang in de wereld. De EU heeft een lange geschiedenis van bevordering van vrede, stabiliteit en welvaart, niet alleen binnen haar eigen grenzen, maar ook daarbuiten. Door middel van ontwikkelingssamenwerking, humanitaire hulp en diplomatie speelt de EU een cruciale rol bij het bevorderen van democratie, mensenrechten en duurzame ontwikkeling in landen over de hele wereld. Als Jonge Democraten geloven we dat de EU haar rol als mondiale leider moet versterken. Dit betekent een actieve betrokkenheid bij

<p>internationale crises en uitdagingen, zoals conflicten, armoede en ongelijkheid, en het bevorderen van een mondiale agenda voor vrede, rechtvaardigheid en duurzaamheid. Tegelijkertijd moeten we erkennen dat de EU ook wordt geconfronteerd met toenemende geopolitieke concurrentie en interne verdeeldheid. Om haar positie als mondiale speler te handhaven en te versterken, moet de EU haar eenheid versterken, haar institutionele capaciteiten verbeteren en haar strategische visie voor de toekomst vernieuwen.</p> <p>2.2 Een handelsland dat over grenzen heen durft te kijken</p> <p>2.2.1 Een land met een sterke en open economie</p> <p>Nederland profiteert als land met een open economie van vrije wereldhandel. Als Jonge Democraten staan we daarom in beginsel positief tegenover bilaterale en multilaterale initiatieven om internationale economische samenwerking te bevorderen, maar vinden we tegelijkertijd dat de positieve welvaartseffecten van vrijhandel wel eerlijk</p>
--

<p>en rechtvaardig verdeeld zouden moeten worden. Het bedrijfsleven speelt hierin ook een rol, en de Jonge Democraten vinden dan ook dat in internationaal verband bedrijven hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Dit betekent onder andere dat ze zich bewust moeten zijn van en actief moeten bijdragen aan het voorkomen van uitbuiting, dwangarbeid en andere vormen van misstanden binnen hun productieketens. Daarom juichen wij initiatieven zoals het Europese Corporate Sustainability Due Diligence van harte toe. Wat de Jonge Democraten betreft is uitbreiding en aanpassing van internationale vrijhandels- en belastingverdragen wenselijk. Tegelijkertijd zijn we van mening dat we bij het sluiten van dergelijke handelsverdragen kritisch moeten kijken naar mogelijke schendingen van fundamentele normen en waarden. Ook erkennen we dat vrijhandel negatieve externe effecten met zich mee kan brengen. Wat ons betreft moet vooral de EU als groot handelsblok haar soft power beter inzetten om in handelsverdragen duidelijke afspraken te maken over mensenrechten, arbeidsrechten, klimaatverandering en milieubescherming. Daarnaast zou de EU ook in internationaal verband moeten pleiten voor</p>
--

	<p>betere internationale regelgeving om de eventuele negatieve externe effecten van vrijhandel tegen te gaan.</p> <p>Als Jonge Democraten vinden we dat de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de organisatie die toeziet op naleving van de regels die gelden in het internationale handelsverkeer, hervormd moet worden. Zo moeten WTO-rechters met een meerderheid van de stemmen van de leden kunnen worden benoemd om het lamleggen van de geschillenbeslechting te voorkomen. Daarnaast vinden we ook eerlijke en transparante rechtspraak essentieel voor internationale geschillenbeslechting tussen staten en bedrijven, of tussen bedrijven onderling. Daarom moedigen wij het gebruik van internationale handelsrechtbanken aan, gebaseerd op het model van het Netherlands Commercial Court. Bovendien zien we systemen van investeerder-staatarbitrage (ISDS) als goede alternatieven, mits zij voldoen aan de EVRM-standaarden van transparantie, onafhankelijkheid en onpartijdigheid.</p> <p>2.2.2 Een land dat sterk inzet op ontwikkelingssamenwerking</p>
--	--

	<p>Wat ons betreft is ontwikkelingssamenwerking een essentiële pijler binnen het Nederlandse buitenlandbeleid. Als welvarend land, met dank aan vroegere exploitaties van andere landen, heeft Nederland wat betreft de Jonge Democraten de morele plicht om in te zetten op ontwikkelingshulp en daarbij een steentje bij te dragen. Door hier meer op in te zetten en daarbij ook samen te werken met andere landen en internationale organisaties kan Nederland effectieve programma's en projecten opzetten die substantieel het leven van mensen in ontwikkelingslanden verbeteren.</p> <p>Wat de Jonge Democraten betreft dient Nederland de internationaal vastgestelde budgetrichtlijn voor ontwikkelingssamenwerking (0,7% van het Bruto Nationaal Inkomen) te beschouwen als de absolute financiële ondergrens voor ontwikkelingssamenwerking. Voor stabilisatiemissies of vluchtelingenopvang zijn andere gelden beschikbaar vanuit de Rijksbegroting, en vallen dus niet onder ontwikkelingssamenwerking. De Jonge Democraten zijn er voorstander van dat 1%</p>
--	--

	<p>van het Bruto Nationaal Inkomen geïnvesteerd moet worden in ontwikkelingssamenwerking. Hiermee geeft Nederland een belangrijk signaal af aan de internationale gemeenschap. Ook zou Nederland binnen de EU ervoor moeten pleiten dat lidstaten 1% van het BNI uitgeven aan ontwikkelingssamenwerking.</p> <p>De Jonge Democraten pleiten tevens voor een versterkte rol van de EU op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Het coördineren van ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's tussen EU-lidstaten creëert schaalvoordelen en verhoogt de effectiviteit van deze programma's. Daarnaast heeft de EU ook een strategisch geopolitiek belang bij het ondersteunen van ontwikkelingslanden. Op het moment dat de EU dit namelijk niet doet, bestaat het risico dat ontwikkelingslanden hun heil zoeken bij autoritaire grootmachten zoals bijvoorbeeld Rusland en China. De EU kan alleen een geloofwaardig alternatief vormen voor deze landen door serieus werk te maken van ontwikkelingssamenwerking.</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we ons ervan bewust dat ontwikkelingssamenwerking een</p>
--	--

	<p>zaak van lange adem is. Armoede en andere structurele problemen zijn vaak diepgeworteld en kunnen niet worden opgelost door korte-termijnhulp. Het is essentieel om de onderliggende oorzaken van armoede aan te pakken, zoals gebrekkige toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, voedsel en water, alsook sociaal-economische ongelijkheid en gebrekkige infrastructuur. Daarnaast kan ontwikkelingssamenwerking ook bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen, wat in tijden van klimaatverandering maar al te relevant is. Als Jonge Democraten vinden we dat Nederland ontwikkelingslanden kan helpen bij de transitie naar een duurzame economie.</p> <p>Volgens de Jonge Democraten is ontwikkelingssamenwerking overigens niet alleen een morele plicht, maar ook in het eigenbelang van Nederland. Als handelsland heeft Nederland immers veel baat bij een stabiele wereld en zo min mogelijk conflictsituaties. Ontwikkelingssamenwerking kan bijdragen aan het voorkomen van instabiliteit en (gewapende) conflicten, waar vaak oorzaken aan ten grondslag liggen die met ontwikkelingssamenwerking kunnen worden weggenomen. Denk dan bijvoorbeeld</p>
--	--

	<p>aan ongelijkheid, armoede, de gevolgen van klimaatverandering en slecht bestuur.</p> <p>2.2.3 Een land dat hulp verleent wanneer dat nodig is</p> <p>Wat de Jonge Democraten betreft heeft Nederland de verantwoordelijkheid om ontwikkelingslanden blijvend te helpen bij het bestrijden van armoede en andere structurele problemen, waarbij het vooral van belang is om de onderliggende oorzaken van deze problemen aan te pakken. In zekere zin is deze aanpak erop gericht om ervoor te zorgen dat deze landen uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Desalniettemin zal het nodig blijven om in het geval van humanitaire crises noodhulp te verstrekken. Teneinde effectiever te kunnen reageren op humanitaire crises, is het volgens de Jonge Democraten van belang om in geval van dergelijke crises noodhulp op Europees niveau te coördineren. Ten slotte is het niet de bedoeling dat de financiering van ontwikkelingssamenwerking ten koste gaat van noodhulp en vice versa, aangezien deze twee complementair zijn aan elkaar.</p>
--	---

	<p>2.3 Een sterke defensie zorgt voor vrede en veiligheid</p> <p>2.3.1 Internationale spanningen vragen om versterking van de krijgsmacht</p> <p>Als Jonge Democraten onderschrijven we het belang van een professionele krijgsmacht ter ondersteuning van het Nederlandse en Europese veiligheidsbeleid, zowel nationaal als internationaal. Nederland moet in staat zijn om zijn veiligheidsbelangen te beschermen en daarbij is militaire slagkracht soms onmisbaar. Belangrijk is dat deze slagkracht geïntegreerd wordt toegepast met andere beleidsinstrumenten zoals diplomatie en ontwikkelingssamenwerking.</p> <p>De internationale veiligheidssituatie heeft gevolgen voor de mate waarin Nederland een militaire bijdrage moet kunnen leveren. De Nederlandse krijgsmacht moet allereerst in staat zijn om, samen met onze bondgenoten, het eigen en het bondgenootschappelijke grondgebied te verdedigen. Daarnaast moet de Nederlandse krijgsmacht een proportionele bijdrage kunnen leveren aan internationale operaties ter versterking van de internationale vrede en veiligheid. Ten</p>
--	--

	<p>slotte moet de krijgsmacht haar bijdrage kunnen leveren aan de nationale veiligheid onder civiel gezag, zoals het geven van militaire bijstand tijdens rampen en crises. Om dit ambitieniveau voldoende uit te kunnen voeren moet het voortzettingsvermogen van onze krijgsmacht verhoogd worden.</p> <p>2.3.2 Een effectieve defensieorganisatie krijgt prioriteit</p> <p>Aangezien de internationale veiligheidsomgeving onvoorspelbaar is, moet de krijgsmacht diverse soorten missies kunnen uitvoeren en volhouden in verschillende inzetgebieden. Ook moet de krijgsmacht snel inzetbaar zijn als de omstandigheden daar om vragen. Daarom pleiten we als Jonge Democraten voor een veelzijdig inzetbare krijgsmacht die in internationaal verband in staat is om alle grondwettelijke taken te kunnen uitvoeren. Een hoogtechnologische krijgsmacht, die internationaal relevant blijft, is cruciaal voor het uitvoeren van het vastgestelde ambitieniveau. Daarom moet Defensie wat ons betreft minimaal 25% van haar budget uitgeven aan investeringen en hierbij moet ook interoperabiliteit met defensiepartners in</p>
--	---

	<p>ogenschouw worden genomen. Aanschaf van nieuwe capaciteiten moet niet los van elkaar overwogen worden maar moet, in overleg met onze partners, gebaseerd zijn op één allesomvattende visie op de krijgsmacht.</p> <p>We maken ons steeds meer zorgen over de invulling van de personele organisatie van de krijgsmacht door de enorme personeelstekorten. Door de ontstane tekorten is er steeds meer behoefte aan reservisten en vervullen zij steeds meer taken binnen de krijgsmacht. Zij zijn dan ook een welkome toevoeging aan de arbeidscapaciteit. Reservisten zijn een flexibel in te zetten groep die de krijgsmacht extra capaciteit en specialistische kennis biedt om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en bedreigingen. Wat de Jonge Democraten betreft moeten mensen in de maatschappij met een speciale deskundigheid worden gestimuleerd om reservist te worden, onder andere middels gepaste salariering.</p> <p>De krijgsmacht moet op dit gebied intensief samenwerken met werkgevers om de combinatie van een civiele baan en een reservistenfunctie te vergemakkelijken. Reservisten worden niet louter als vervanging</p>
--	---

	<p>of aanvulling ingezet, maar moeten volledig worden geïntegreerd in het operationele functioneren van eenheden.</p> <p>Om dit te bereiken zijn we als Jonge Democraten voorstander van een zo compleet mogelijk reservistenbeleid waarin de rechts- en inkomenspositie van de reservist gelijk wordt gesteld aan die van een beroepsmilitair. We vinden het van belang dat Defensie en werkgevers hier goede afspraken over maken en de reservisten en werkgevers hier goed over voorgelicht worden.</p> <p>2.3.3 Een sterke krijgsmacht betekent investeren in defensie</p> <p>Door de bezuinigingen van de afgelopen jaren en de toegenomen onveiligheid, is de krijgsmacht ondergefinancierd. Er is een structureel tekort aan goed personeel en materieel en ook voor de vervanging van cruciale capaciteiten is niet genoeg geld. Daarnaast vraagt de NAVO een hogere gereedheid van de krijgsmacht, wat extra kosten met zich meebrengt. Ook in vergelijking tot onze NAVO-bondgenoten draagt Nederland structureel te weinig bij. Daarom pleiten we als Jonge Democraten</p>
--	---

	<p>voor een stapsgewijze verhoging van het defensiebudget. In dit kader moet Nederland in 2025 aan de NAVO norm voldoen, 2% van het Bruto Nationaal Inkomen. Op termijn moet dit verhoogd worden om alle uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.</p> <p>De aanschaf van militaire capaciteiten kost vaak tientallen jaren. Stabiliteit in de begroting en de visie op Defensie is daarmee zeer gewenst. Daarom pleiten we als Jonge Democraten voor automatische correcties op de begroting voor onverwachte kosten zoals inflatie en wisselkoersen. Ook moet de regering streven naar een zo breed mogelijke parlementaire steun voor haar visie op Defensie, zodat de continuïteit van deze visie ook na een regeringswissel is gewaarborgd.</p> <p>2.3.4 Een Europees leger zorgt voor een veilig Europa</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we van mening dat Europa meer verantwoordelijkheid moet nemen voor de veiligheid in en rond Europa. Op dit moment bezitten Europese landen zelfstandig onvoldoende militair vermogen om hun eigen veiligheid te garanderen. Wat ons betreft is dit een onverantwoord risico en</p>
--	---

	<p>daarom pleiten we voor een intensivering van de Europese defensiesamenwerking. Op langere termijn zou deze samenwerking moeten leiden tot een gezamenlijke Europese krijgsmacht. Hoewel de NAVO in onze ogen de militaire hoeksteen van onze collectieve verdediging zal blijven, pleiten we wel voor een grotere Europese bijdrage binnen de NAVO. Het is van belang dat de EU inspeelt op haar eigen krachten en niet op andere organisaties, zoals de NAVO.</p> <p>Er zijn meerdere initiatieven om de Europese defensiesamenwerking te intensiveren. De Jonge Democraten zijn voorstander van deze initiatieven op voorwaarde dat deze daadwerkelijk de militaire slagkracht van de Europese partners versterken. Op langere termijn zal Europese defensiesamenwerking de afhankelijkheid tussen Europese partners vergroten. Daarom pleiten we ervoor om geleidelijk ook de politieke besluitvorming rondom militaire inzet af te stemmen tussen Europese partners. Deze afstemming moet het uiteindelijk mogelijk maken om duplicatie van capaciteiten te verminderen en een efficiëntere Europese militaire slagkracht te formeren.</p>
--	---

	<p>De Europese defensiemarkt is op het moment te versnipperd en inefficiënt. Dit heeft tot gevolg dat de Europese wapenindustrie de internationale concurrentie steeds slechter kan bijbenen. Daarom pleiten we voor eerlijke concurrentie binnen de Europese defensiemarkt. Binnen Europa worden te veel vergelijkbare wapensystemen en technologieën ontwikkeld en gebruikt. Daarom moet de EU gestructureerde samenwerking bij de ontwikkeling en exploitatie van wapensystemen en technologieën financieel gaan stimuleren. Kandidaat-lidstaten die essentiële hoofdstukken van het gemeenschapsrecht hebben aangenomen, krijgen dezelfde rechtspositie als lidstaten binnen EU instrumenten voor de ontwikkeling en aanschaf van militaire capaciteiten.</p> <p>2.3.5 Inlichtingen- en veiligheidsdiensten spelen een steeds belangrijkere rol</p> <p>Voor de nationale en internationale veiligheidsbelangen van Nederland is een stevige en onafhankelijke Nederlandse inlichtingenpositie van fundamenteel belang, of het nu gaat om het voorkomen van terrorisme, voorzien van mogelijke conflicten,</p>
--	---

	<p>tegengaan van spionage, beschermen tegen digitale aanvallen, doorgronden van intenties van een andere landen, inzicht in capaciteitsontwikkeling van mogelijke tegenstanders of de risico's van verspreiding van massavernietigingswapens.</p> <p>Politici, beleidsmakers, bedrijven en militairen hebben allen een inlichtingenbehoefte voor hun besluitvorming. Deze behoefte wordt in belangrijke mate voorzien door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die hun informatie van diverse bronnen en instanties ophalen.</p> <p>Het is daarnaast gebleken dat het (op tijd) delen van inlichtingen tussen landen van cruciaal belang is voor de veiligheid van zowel Nederland als onze bondgenoten. Als Jonge Democraten zijn we van mening dat Europese landen de handen ineen moeten slaan om inlichtingen zo ver als mogelijk te combineren en te stroomlijnen, zowel tussen landen als tussen de respectievelijke nationale inlichtingen- en veiligheidsdiensten onderling.</p> <p>Cyberoperaties vinden zowel binnen als buiten gewapende conflicten plaats. In gewapende conflicten moet het humanitair oorlogsrecht leidend zijn bij het uitvoeren van</p>
--	---

	<p>zulke operaties. Daarnaast moet Nederland streven naar zo sterk mogelijke internationale normen en regels voor de inzet van cyberoperaties buiten gewapende conflicten. De Nederlandse overheid moet zich daarom inzetten om het uitvoeren van cyberoperaties door staten, multinationals en andere actoren internationaal op de agenda te zetten, te reguleren en waar nodig te neutraliseren.</p> <p>2.4 Oog hebben voor Nederlanders in het buitenland</p> <p>Nederlanders zijn internationaal georiënteerd: meer dan één miljoen Nederlanders woont langdurig in het buitenland. De Jonge Democraten vinden het belangrijk om zich ook in te zetten voor deze Nederlanders. Nederlanders in het buitenland krijgen vaak te maken met onnodige bureaucratie. Het wegnemen van onnodige obstakels en het verbeteren van consulaire voorzieningen kunnen voor hen veel betekenen. De Jonge Democraten willen dat de overheid zich richt op het terugdringen van bureaucratie om efficiëntie te bevorderen, waarbij de veiligheid en privacy van de burger centraal staan. Daarnaast zien de Jonge Democraten het contact tussen staat en</p>
--	--

	<p>burger als centrale taak van de overheid. Aangezien het contact tussen Nederlanders in het buitenland en de overheid nog te veel obstakels bevat, dient de overheid hiervoor te zoeken naar innovatieve oplossingen of alternatieven in samenspraak met de verschillende stakeholders.</p> <p>De Jonge Democraten hechten veel waarde aan de democratische betrokkenheid van alle Nederlandse staatsburgers. Slechts een deel van de Nederlandse stemgerechtigden in het buitenland stemt bij verkiezingen. Om hier verandering in te brengen willen we verkiezingen ook voor Nederlanders in het buitenland zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk maken, bijvoorbeeld door digitaal stemmen voor deze specifieke groep mogelijk te maken. Daarnaast is het van belang dat deze Nederlanders door middel van informatiecampagnes geïnformeerd worden over hun stemgerechtigdheid.</p> <p>Zelfontplooiing van het individu is een belangrijk speerpunt van de Jonge Democraten. Daarom vinden de Jonge Democraten dat de overheid actief moet werken aan een zo soepel mogelijke overgang tussen de Nederlandse en buitenlandse</p>
--	---

	<p>onderwijssystemen. Daar kan ook intensivering van Nederlands onderwijs in het buitenland een rol bij spelen.</p>
Toelichting	<p>Door de samenvoeging van de werkgroepen Buitenlandse Zaken en Defensie hebben we een samenvoeging gemaakt van de twee thema's, vooral ook omdat deze onderwerpen steeds meer met elkaar te maken hebben. Bij de nieuwe resolutie is het oude materiaal als uitgangspunt genomen, maar aangepast naar de invulling van de nieuwe werkgroep, met meer hedendaagse voorbeelden en soepelere formuleringen.</p>

RES02	Voor de directe democratie
Onderwerp	Transformatie politieke stelsel Nederland van representatieve democratie naar directe democratie
Indiener(s)	Jelrik Westra, Nikki Fredriksz, Mees Schenk, Bart Hiddema, Frouke van Dam
Woordvoerder	Jelrik Westra
Betreft:	4.1.2. Vergroot de invloed van burgers op de besluitvorming
Schrap/voeg toe:	"Een sterke, ... constructie gebeurt."
Vervang door:	De Jonge Democraten hanteren een radicaal democratiebegrip en streven daarom naar transformatie van het Nederlandse politieke

systeem van een representatieve democratie naar een directe democratie. Het systeem van volksvertegenwoordiging heeft ons over de afgelopen circa 250 jaar veel gebracht, maar is in de kern antidemocratisch en toont inmiddels in de 21e eeuw ook haar praktische gebreken. Democratie betreft volksbestuur, en kan daarom niet anders worden opgevat dan als zodanig: direct bestuur door het volk van een staat.

Representatieve democratie gaat inherent gepaard met een prikkel tot herverkiezing. Immers: een politicus of partij zal altijd meer zetels moeten zoeken om diens idealen waar te maken. Deze prikkel heeft bij politici altijd al geleid tot profileringsdrang op de korte termijn, waardoor keuzes voor de lange termijn vaak minder aandacht krijgen en/of worden uitgesteld.

In de 21e eeuw zien we dat deze herverkiezingsprikkel sterk is geïntensiveerd door de groeiende vrijheid van meningsuiting die burgers genieten, die met name via de ontzuiling en de opkomst van nieuwe (commerciële en sociale) media tot uiting zijn gekomen. Partijen worden meer dan ooit afgestraft voor regeringsdeelname, waardoor

het maken van controversiële maar wellicht noodzakelijke keuzes veel minder aantrekkelijk is geworden voor politici. Sterke focus op beheersing van de beeldvorming, (te) strakke coalitiediscipline en ellenlange formaties zijn onder andere het gevolg.

Daadwerkelijke besluitvormingsmacht wordt daarbij, doordat het maken van controversiële politieke keuzes onaantrekkelijker is geworden, meer dan ooit uitbesteed aan experts, zelfstandige bestuursorganen of maatschappelijke organisaties in de polder. Dit zijn instituties die zeer weinig tot geen democratisch mandaat hebben en door een oververtegenwoordiging aan theoretisch opgeleiden vaak weinig representatief zijn voor de Nederlandse bevolking, maar door de uitbesteding van besluitvorming door de volksvertegenwoordiging toch steeds meer politieke macht verwerven. Ook zien we dat belangrijke keuzes voor de lange(re) termijn steeds vaker en verder worden uitgesteld, totdat een rechterlijke ingreep politieke alternatieven onmogelijk maakt.

Op meer principiële vlak moet worden geconstateerd dat representatieve democratie in de 18e en 19e eeuw niet is

	<p>bedacht om het volk daadwerkelijk zeggenschap te geven. Integendeel is het systeem van verkiezingen en volksvertegenwoordiging in die tijd juist bedacht door antirevolutionairen en antidemocraten, in een tegenbeweging op onder andere de Franse en Amerikaanse revoluties. Deze tegenbeweging diende ter bescherming (het is niet voor niets dat het kiesrecht in de eerste plaats alleen is bedacht voor rijke, mannelijke grondbezitters), maar had zijn grond ook in de angst die onder conservatieve elites heerste voor daadwerkelijk volksbestuur.</p> <p>Ons politieke bestel is nog altijd gebaseerd op dit zeer beperkte democratisch mensbeeld, dat veronderstelt dat er slechts een kleine elite is die het recht en de capaciteiten heeft om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Wie staat voor gelijkheid en vrijheid van ieder om zijn eigen leven vorm te geven, en voor de gelijkheid en vrijheid van mensen gezamenlijk om een samenleving vorm te geven, dient zich met kracht tegen dit mensbeeld te keren. Als het gaat om politieke besluitvorming, de manier waarop wij samen ons land vormgeven, kan er volgens de Jonge</p>
--	--

	<p>Democraten daarom geen sprake zijn van “de beste persoon op de juiste plaats.”</p> <p>Dat betekent dat iedere Nederlandse burger gelijke, vrije en directe toegang moet krijgen tot politieke besluitvorming. Een dergelijke directe democratie kan bijvoorbeeld steunen op (een mix van) online massaparticipatie (digitale democratie), radicale decentralisatie van besluitvorming naar een meer lokaal bestuursniveau (municipalisme) of inzet van loting (deliberatieve democratie). De Jonge Democraten stimuleren verdere maatschappelijke discussie over hoe een directe(re) democratie in te vullen is.</p> <p>Met name loting kan invulling geven aan directe(re) democratie met behulp van burgerfora, waarbij desgewenst ook kan worden gekozen voor het selecteren of betrekken van een specifieke doelgroep die in bijzondere mate betrokken is bij het onderwerp van het burgerforum. Denk bijvoorbeeld aan een specifiek burgerforum voor jongeren. Bij burgerfora is het van belang dat deelnemers geïnformeerd kunnen worden door experts, maar ook om vooraf helder te maken wat er achteraf met de uitkomsten gebeurt. De Jonge Democraten menen dat</p>
--	---

	<p>burgerfora en dergelijke constructies breed kunnen worden ingezet op allerlei terreinen van het overheidsbeleid, maar in ieder geval bij politieke besluitvorming rond grote maatschappelijke transitie en vraagstukken, zoals klimaat, energie, de woningbouwopgave en de opvang van vluchtelingen. Iedere bewindspersoon zou op ten minste één onderdeel van zijn of haar beleidsterrein een burgerforum of een vergelijkbare constructie moeten organiseren. Voor de gemeenten en provincies geldt hetzelfde.</p> <p>Het streven naar een directe democratie betreft een politieke missie die decennia, zo niet eeuwen in beslag zal nemen. Totdat dit uiteindelijke doel is bereikt zullen de Jonge Democraten zich daarom ook inzetten voor versterking van de representatieve democratie, waar ook het introduceren van elementen van directe(re) democratie onder valt.</p>
Toelichting	<p>Met dit voorstel is de JD de eerste in Nederland die pleit voor een directe democratie. Wat een primeur! Amendeer vooral, zeker rondom de invulling van een nieuw stelsel. Het gaat hier om het principe dat er een directe democratie komt, niet dat we al weten hoe deze eruit komt te zien. Side</p>

	<p>note: in de oorspronkelijke paragraaf stond een verder uitgewerkt punt over burgerfora dat hier is verwerkt in de voorlaatste alinea.</p> <p>Bronnen/verder lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Dijn, Vrijheid - Fuller, In defence of democracy - Hakhverdian, Nepparlement - Van Reybrouck, Tegen verkiezingen - Voermans, Het land moet bestuurd worden
--	---

RES03	Resolutie migratie & asiel
Onderwerp	Migratie & Asiel
Indiener(s)	[Werkgroep Migratie & Asiel]
Woordvoerder	Gijs Toussaint
Betreft:	11. Migratie & Asiel
Schrap/voeg toe:	“De Jonge Democraten ... rechten hebben.”
Vervang door:	<p>Inleiding</p> <p>Er zijn weinig onderwerpen die zo'n verstrekkende invloed hebben op de Nederlandse politiek als migratie en asiel, en dat is begrijpelijk. De aangrijpende verhalen van mensen die vluchten voor hun veiligheid of verhuizen voor de liefde raken ons diep. Tegelijkertijd brengen het opvangen, beschermen en integreren van deze mensen uitdagingen met zich mee, waarbij vraagstukken rond economie, huisvesting,</p>

	<p>onderwijs, integratie en veiligheid samenkomen.</p> <p>In een beleidsdomein dat zo complex en politiek geladen is, is het niet verrassend dat er soms fouten optreden. Maar zowel Nederland als Europa schieten steeds vaker tekort in het vervullen van de fundamentele verplichtingen die wij hebben ten aanzien van het opvangen en beschermen van kwetsbare mensen. Daarom is er meer nodig dan alleen een verandering van beleid. De Jonge Democraten streven naar ingrijpende verbeteringen in asielprocedures, grensbewaking en terugkeerbeleid. Maar bovenal streven we naar een fundamentele verandering in de manier waarop we denken over migratie.</p> <p>Te vaak wordt de discussie over asiel en migratie gedomineerd door cijfers en financiën, de Jonge Democraten vinden dat mensen weer centraal moeten staan. Daarom richten wij ons niet alleen op concrete beleidsvoorstellen, maar ook op het leggen van een nieuwe basis voor mensenrechten en waardigheid. Deze basis moet het Nederlandse en Europese beleid doordringen, waardoor een evenwichtige benadering</p>
--	--

	<p>ontstaat die recht doet aan de menselijke aspecten van migratie.</p> <p>Een Geïntegreerd Europees Asielbeleid</p> <p>Vluchtelingen hebben het onvervreemdbare recht om asiel aan te vragen in Europa, maar momenteel ontbreekt voor velen een veilige en legale route voor hun toegang. De Jonge Democraten pleiten voor een geharmoniseerd Europees asielbeleid dat een alternatief biedt voor illegale migratie. Dit betekent dat vluchtelingen in hun land van herkomst of in regiogebieden waar zij verblijven toegang moeten hebben tot een Europees asielkantoor, waar ze hun asielprocedure kunnen doorlopen. Indien hun aanvraag wordt goedgekeurd, wordt hun reis naar Europa geregeld, wat het risico op gevaarlijke overtochten en mensensmokkel vermindert. Bij de toewijzing van een verblijfsvergunning krijgt de asielzoeker een Europees land toegewezen op basis van draagkracht, capaciteit, aantal asielzoekers per inwoner en de integratiekansen. Deze regeling is expliciet geen verbod op het vluchten naar de EU en daar asiel aanvragen.</p>
--	--

	<p>Er zullen ook mensen blijven die in de EU asiel aanvragen. Deze mensen verblijven tijdens het doorlopen van de asielprocedure in Europese asielzoekerscentra, waarvan de kwaliteit uniform moet zijn en waar zij recht hebben op opvang, scholing, ontwikkeling en arbeidsoriëntatie, ongeacht de lidstaat waarin zij verblijven.</p> <p>Om dit alles te coördineren en efficiënt te laten verlopen, stellen we voor de Europese Asieldienst op te richten. Dit orgaan zal verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het Europese asielbeleid en zal onder toezicht staan van de Eurocommissaris voor Migratie, die verantwoording aflegt aan het Europees Parlement. Beslissingen van de Europese Asieldienst worden getoetst aan Europese regelgeving door nationale rechters in het land waar de procedure heeft plaatsgevonden. Met dit geïntegreerde Europese asielbeleid streven we naar een rechtvaardig, effectief en menselijk systeem voor de behandeling van asielzoekers in Europa.</p> <p>Bij de toewijzing van een verblijfsvergunning krijgt de asielzoeker een Europees land toegewezen op basis van draagkracht, capaciteit, aantal asielzoekers per inwoner en</p>
--	--

	<p>de integratiekansen. Wanneer een procedure door het gebruik van rechtsmiddelen onverwijld langer heeft geduurd dan gewoonlijk wordt er zo veel mogelijk naar gestreefd om de asielzoeker toe te wijzen aan het land waar de procedure doorlopen is. Hiermee worden de integratiekansen vergroot. Iemand met een verblijfsvergunning in een Europese lidstaat heeft het recht op gezinshereniging in die lidstaat.</p> <p>Grensbewaking</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat grensbewaking noodzakelijk is in een soevereine Europese Unie. Echter, het mag niet zo zijn dat grensbewaking mensen verhindert om asiel aan te kunnen vragen. De Europese Unie moet erop toezien dat er geen misstanden plaatsvinden aan de grens en dat mensenrechten worden nageleefd. Push-backs en de illegale detentie van vluchtelingen aan de Europese buitengrenzen zijn wat de Jonge Democraten betreft onacceptabel. Hiervoor is een grondige hervorming van Frontex essentieel. De Jonge Democraten willen dat Frontex onder strengere controle van het Europees Parlement komt te staan. Daarnaast moet de</p>
--	---

	<p>primaire insteek van grenscontroles humanitair, in plaats van militair zijn.</p> <p>Solidaire asielopvang in Nederland</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat alle gemeenten in Nederland moeten bijdragen aan de opvang van asielzoekers en statushouders. Dit is een verplichting die het Rijk bij gemeenten mag afdwingen. Dit hoeft niet te betekenen dat elke gemeente verplicht een asielzoekerscentrum moet hebben. Middels afspraken tussen gemeenten en binnen samenwerkingsregio's kunnen gemeenten op een andere manier bijdragen aan de asielopvang.</p> <p>De plekken waar asielopvang plaatsvindt in Nederland moeten volgens de Jonge Democraten duurzaam zijn. Dit houdt in dat deze locaties niet zomaar mogen worden afgebroken of herbestemd, zelfs niet wanneer het aantal mensen dat naar Nederland komt afneemt. Naast essentiële voorzieningen moeten deze plekken ook toegang bieden tot faciliteiten die een menswaardig en kansrijk verblijf ondersteunen, zoals dagbesteding, onderwijs, psychosociale hulp en werkgelegenheid. Mensen in de asielopvang</p>
--	---

	<p>moeten ook medezeggenschap krijgen over de inrichting van deze plekken.</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat mensen in de Nederlandse asielopvang de mogelijkheid moeten krijgen om vanaf dag één mee te doen. Dit betekent dat mensen meteen toegang krijgen tot Nederlandse taalles, na één maand mogen werken, geen tewerkstellingsvergunning meer hoeven te hebben en de mogelijkheid krijgen om te studeren.</p> <p>Kwetsbare asielzoekers</p> <p>De reis van mensen die in de Nederlandse asielopvang terecht komen is vaak een slopend en eenzaam voor mensen die ook nog eens uit traumatiserende omstandigheden komen. De Jonge Democraten zijn zich ervan bewust dat dit extra het geval kan zijn voor gemarginaliseerde en kwetsbare groepen zoals lhbtq+-personen en minderjarigen. Deze mensen verdienen dus extra zorg en aandacht voor hun specifieke uitdagingen in de Nederlandse asielopvang.</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat alle plekken voor asielopvang speciale aandacht moeten</p>
--	--

	<p>hebben voor geweld en intimidatie gerelateerd aan gender of seksuele voorkeur. Hiervoor moet op elke locatie professionele psychosociale hulp beschikbaar zijn. Voor alleenstaande minderjarige asielzoekers moet er op elke locatie professionele en individuele begeleiding beschikbaar zijn. Deze begeleiding eindigt niet op een bepaalde leeftijd, maar wanneer een traject gericht op integratie, onderwijs en arbeidsoriëntatie succesvol is doorlopen.</p> <p>Arbeidsmigratie</p> <p>De Jonge Democraten zien arbeidsmigratie als wederzijds voordelig voor de Nederlandse economie en arbeidsmigranten, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Om de rechten van arbeidsmigranten te waarborgen en misbruik door het bedrijfsleven te voorkomen, is er volgens de Jonge Democraten een Europees systeem voor arbeidsmigratie nodig. Arbeidsmigranten kunnen in dit systeem, net als asielzoekers, via een Europees asielkantoor zien of er een geschikte baan voor hen in Nederland is.</p> <p>Eenmaal in Nederland moeten arbeidsmigranten worden beschermd tegen</p>
--	--

	<p>uitbuiting door werkgevers of uitzendbureaus. Het recht van arbeidsmigranten op huisvesting en goede zorg mag onder geen beding in gevaar komen. Ook mag uitzending van arbeidsmigranten alleen worden gedaan door bureaus die daarvoor Europees gecertificeerd zijn. Daarnaast moet de rechtsbijstand voor arbeidsmigranten toegankelijker en beter gericht op hun unieke uitdagingen en ervaringen worden.</p> <p>Terugkeerbeleid</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat ook uitgeprocedeerde asielzoekers recht hebben op minimale voorzieningen als voedsel, zorg en onderdak. Pas wanneer een afgewezen vluchteling niet bereid is mee te werken aan zijn vertrek mag worden overgegaan tot gedwongen uitzetting. Het is van belang dat de overheid er rekening mee houdt dat het niet altijd de schuld is van de asielzoeker als terugkeer niet mogelijk is. Afspraken met het land van herkomst over ondersteuning van integratie en gefaseerde terugkeer kunnen terugkeer vergemakkelijken. Voor uitgeprocedeerde asielzoekers wordt er gestreefd naar vrijwillige terugkeer. Uitgeprocedeerde asielzoekers die willen</p>
--	--

	terugkeren maar bij wie dit blijvend onmogelijk is hebben na vijf jaren alsnog recht op een verblijfsvergunning, mits zij voldoende hebben meegewerkt aan hun vertrek. Het hangt van de individuele omstandigheden van de asielzoeker af of er alsnog een verblijfsvergunning wordt verleend.
Toelichting	Met deze resolutie krijgt het onderwerp migratie & asiel eindelijk een volwaardig eigen hoofdstuk in ons politiek programma. Er is geprobeerd zo tijdloos en compact mogelijk te schrijven om een goede basis te vormen voor verdere discussie binnen de vereniging. De Jonge Democraten spreken zich met deze resolutie uit voor beleidsverandering die de asielprocedure efficiënter en veiliger maakt maar ook voor een verandering in de discussie over migratie. Een discussie die meer om mensen dan om cijfers draait.

RES04	12. Goed en betaalbaar wonen in een bereikbaar Nederland
Onderwerp	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening & Mobiliteit
Indiener(s)	[Werkgroep Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening & Mobiliteit]
Woordvoerder	Bart Hiddema
Betreft:	12. Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening en 8.5 Woningmarkt

Schrap/voeg toe:	“Nederland is ... moeten goedkeuren.” (Hoofdstuk 12. Ruimtelijke Ordening & Mobiliteit) en “De Jonge ... de woonruimte.” (Paragraaf 8.5 Woningmarkt in hoofdstuk 8 Economie, Financiën & Sociale Zaken)
Vervang door:	<p>12. Goed en betaalbaar wonen in een bereikbaar Nederland</p> <p>Als Jonge Democraten erkennen we dat volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en mobiliteit drie cruciale pijlers voor een welvarende en leefbare samenleving zijn, die bovendien nauw met elkaar samenhangen. De keuzes die gemaakt worden op het ene beleidsterrein resoneren onvermijdelijk op de andere terreinen. Om die reden is het wat ons betreft van belang om een geïntegreerde benadering op de drie onderling samenhangende beleidsterreinen toe te passen.</p> <p>Volkshuisvesting staat centraal in ons streven naar een samenleving waarin iedereen toegang heeft tot goede en betaalbare woningen, ongeacht zijn sociaal-economische positie. Dit vereist een aanpak waarbij voldoende wordt gebouwd en waarbij doorstroming op de woningmarkt gestimuleerd wordt.</p>

	<p>Ruimtelijke ordening is van essentieel belang om de beperkte ruimte in Nederland effectief in te richten, met voldoende ruimte voor wonen, mobiliteit, energie, natuur en economische activiteiten. Wij streven naar een evenwichtige verdeling van deze schaarse ruimte, waarbij rekening wordt gehouden met de behoeften van huidige én toekomstige generaties.</p> <p>Mobiliteit is een cruciale factor voor een bereikbaar Nederland waarin iedereen zich gemakkelijk, comfortabel en duurzaam kan verplaatsen. Wij pleiten voor een integrale aanpak van mobiliteit, met investeringen in een goed openbaar vervoersnetwerk, slimme infrastructuur en duurzame vervoersmiddelen. Ten slotte vinden we het ook van belang om te zorgen voor goede verbindingen met het buitenland.</p> <p>12.1 Goed en betaalbaar wonen voor iedereen</p> <p>12.1.1 Uitgangspunten voor een effectief volkshuisvestingsbeleid</p>
--	--

	<p>Als Jonge Democraten vinden we dat eenieder in Nederland toegang moet hebben tot kwalitatief goede en betaalbare woonruimte. Het beleid van de overheid dient gericht te zijn op het creëren van een duurzaam en passend woningaanbod dat zowel aan de kwalitatieve als kwantitatieve vraag voldoet. Burgers moeten de vrijheid hebben om zelf te kiezen waar zij zich willen vestigen en in wat voor soort woning zij willen wonen. Om deze keuzevrijheid te waarborgen, dient de overheid ook alternatieve vormen van wonen te ondersteunen. Denk hierbij aan het optoppen van bestaande woningen of aan het wonen in een woongemeenschap, op een woonboot in een verplaatsbare woning. De Jonge Democraten zijn voorstander van een eerlijk volkshuisvestingsbeleid dat de ene woonvorm niet over de andere bevoordeelt.</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we voorstander van het oprichten van een apart ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, en Mobiliteit. Op die manier kan de overheid een volwaardig beleid voor de volkshuisvesting en leefomgeving ontwikkelen en uitvoeren. Dit is niet in de laatste plaats van belang, omdat er naar onze mening op de huidige woningmarkt sprake is van een disbalans, waardoor de</p>
--	---

	<p>woningmarkt niet eerlijk is en er sprake is van marktfaalen. Deze disbalans wordt voor een groot deel door de overheid zelf in stand gehouden. Enerzijds wordt aan de hand van de hypotheekrenteaftrek de koopsector kunstmatig ondersteund, anderzijds ondersteunt de overheid via huurregulering de sociale huursector. Dit zorgt voor een te groot aandeel koopwoningen en sociale huurwoningen en een te gemarginaliseerde vrije huursector. De overheid dient zich daarom op een andere manier op te stellen. Om de woningmarkt dusdanig te laten functioneren dat iedereen een passende woning kan vinden, dient er hervormd te worden in zowel de koopsector, de sociale huursector als de vrije huursector.</p> <p>12.1.2 Een eerlijke koopmarkt bevorderen</p> <p>Een goed functionerende koopmarkt is volgens de Jonge Democraten een stabiele en eerlijke markt waarin woningen waardevast blijven en niet alsmaar duurder worden. De Jonge Democraten zien de voordelen van het eigen woningbezit, maar willen dit niet koste wat kost stimuleren. Fiscale voordelen voor woningbezit hebben niet onze voorkeur.</p>
--	---

	<p>Het grootste obstakel voor een stabiele en eerlijke markt is de hypotheekrenteaftrek. Door de hypotheekrenteaftrek kunnen mensen bij het kopen van een woning boven de vraagprijs bieden. Als Jonge Democraten vinden we dat aflossen weer de norm moet worden. De fiscale aftrek van de hypotheekrente moet wat ons betreft dan ook volledig worden afgeschaft.</p> <p>Daarnaast zijn de Jonge Democraten van mening dat de risico's van het aangaan van een hypotheek in sommige gevallen onderschat worden. De financiële crisis van 2008 heeft dat pijnlijk blootgelegd. Om het risico voor degene die de hypotheek aangaat te beperken, zijn de Jonge Democraten voor een maximale lening-waardeverhouding van 90%. Dit betekent dat maximaal 90% van de woningwaarde gefinancierd kan worden met een hypotheek. Daarnaast zijn de Jonge Democraten van mening dat de woonquote (het percentage van je inkomen dat je maximaal kwijt mag zijn aan woonlasten) niet moet stijgen; hierdoor blijven huishoudens financieel gezond.</p> <p>Ten slotte vinden we als Jonge Democraten dat sociale koop door huishoudens met een</p>
--	---

laag inkomen mogelijk moet zijn. Dat kan bijvoorbeeld door duokoop, waarbij de overheid de grond onder een woning koopt en aan de bewoners verpacht. Dit verlaagt de prijs van de woning en geeft gemeenten bovendien een extra inkomstenbron.

Kopen is en blijft een belangrijk onderdeel van de woningmarkt. Met bovengenoemde voorstellen streven we als Jonge Democraten naar een eerlijke koopsector.

12.1.3 Meer sturen op een moderne sociale huursector

De Jonge Democraten beschouwen sociale huurwoningen van cruciaal belang voor een verantwoordelijk volkshuisvestingsbeleid. Sociale huur is wat ons betreft vooral bedoeld voor mensen in de lagere inkomensgroepen. Het is de taak van de overheid om ervoor te zorgen dat mensen met een minder goede sociaal-economische positie van goede huisvesting worden voorzien. De kerntaak van woningcorporaties is zorg dragen voor de woningen in de sociale huursector en de betaalbaarheid daarvan. Wanneer een woningcorporatie te ver van de kerntaak afwijkt, moet de overheid kunnen ingrijpen.

Een groot probleem in de sociale huursector is scheefwonen. Mensen die te veel verdienen om in een sociale huurwoning te mogen wonen blijven daar wonen omdat er te weinig ruimte is in de koopsector en met name de vrije huursector. Deze mensen houden sociale huurwoningen bezet voor mensen die nergens anders terecht kunnen. De Jonge Democraten willen dat daar verandering in komt. Dit kan door meer sociale huurwoningen bij te bouwen en het aandeel van vrije sector huurwoningen het totale woningaanbod te vergroten.

Wat ons betreft zou het mogelijk moeten worden om een sociale huurwoning te kopen, zowel voor huurders als voor niet-huurders. Omdat deze woningen eigendom zijn van de woningcorporaties is het dus aan de corporaties om te beslissen of zij een van hun woningen willen verkopen. Als een niet-huurder de woning wil kopen, ofwel om zelf in te wonen of te gaan verhuren, moet dat vanzelfsprekend in overleg met de huurder. Wij vinden dat de overheid daar toezicht op moet houden om te voorkomen dat het aanbod te klein wordt.

	<p>De WOZ-waarde van de woning wordt meegenomen in het woningwaardingsstelsel (WWS). In dat stelsel vinden we dat de WOZ-waarde een kleinere rol moet hebben in het bepalen van de huurprijs. Als een sociale huurwoning alsnog een maximale huurprijs krijgt die voor mensen in de buurt van het bestaansminimum niet te dragen is, dan kan de woningcorporatie besluiten om de huurprijs te verlagen, de woning in de vrije sector te verhuren of de woning te verkopen.</p> <p>Om ervoor te zorgen dat sociale huurwoningen beschikbaar blijven en corporaties meer vrijheid te geven in wat ze met hun woningen doen pleiten we als Jonge Democraten voor de afschaffing van de liberalisatiegrens en het behoud van de sociale inkomensgrens. Hiermee kunnen corporaties zelf beslissen wat ze met woningen doen die een hogere maximale huurprijs hebben. De sociale inkomensgrens betekent dat wanneer je inkomen onder een bepaalde grens zit je aanspraak kan maken op een sociale huurwoning. Als het inkomen boven de grens ligt dan kan iemand geen aanspraak meer maken op een sociale huurwoning en moet diegene dus een woning</p>
--	---

	<p>kopen of in de vrije huursector huren. Dit is alleen realistisch als er voldoende vrije huurwoningen zijn, dit moet dan ook pas ingevoerd worden als er meer vrije huurwoningen zijn.</p> <p>Om ervoor te zorgen dat woningcorporaties deze taken naar behoren kunnen uitvoeren dienen ze over voldoende financiële middelen te beschikken. De Jonge Democraten zijn voorstander van het opstellen van een bouwfonds. Dit bouwfonds kan door woningcorporaties en projectontwikkelaars gebruikt worden om tegen een lage rente en een lange aflostermijn geld uit te lenen om woningbouwprojecten te betalen.</p> <p>12.1.4 Meer prioriteit geven aan de vrije huursector</p> <p>De Jonge Democraten willen de vrije huursector een betere positie geven in het woningaanbod. Dit moet op een stabiele en eerlijke manier. Het woningaanbod in Nederland bestaat voor een te groot aandeel uit koop- en sociale huurwoningen. Er is een tekort aan huurwoningen in de vrije sector, zeker als we het vergelijken met onze buurlanden. Mensen in de lagere</p>
--	--

	<p>middenklasse komen hierdoor in de problemen. Zij hebben vaak niet genoeg middelen om een woning te kunnen kopen maar te veel om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning.</p> <p>Door het subsidiëren van de koopmarkt met de hypotheekrenteaftrek en het stimuleren van de sociale huursector met de huurtoeslag is het middensegment van de vrije huursector in de verdrukking gekomen. Gevolg daarvan zijn onredelijke huurprijsstijgingen in de vrije huursector. Een robuuste vrije huursector is belangrijk voor de doorstroming op de woningmarkt en past in een samenleving waar flexibiliteit steeds belangrijker wordt. De Jonge Democraten vinden daarom dat de overheid het aanbod van woningen in de vrije huursector moet stimuleren. De visie van de Jonge Democraten voor de koopmarkt en de sociale huursector draagt bij aan een groter aandeel van vrije sector huurwoningen. Aanpassingen in de koop- en sociale huursector zijn alleen niet genoeg om de vrije huursector gezond te krijgen. Om dat te bereiken moet het voor particuliere verhuurders aantrekkelijker worden om een woning te verhuren.</p>
--	--

	<p>De Jonge Democraten vinden dat er sprake is van door de overheid gecreëerd marktfalen in de vrije huursector. Een hoge vermogensrendementsheffing zorgt ervoor dat kleine verhuurders relatief veel meer belasting moeten betalen over het inkomen dat zij uit huur halen dan grote vastgoedondernemers en beleggers. Daarnaast zorgt het huurprijsplafond voor lagere huurinkomsten. Kortom, voor kleine verhuurders gaan de kosten omhoog en de inkomsten omlaag. Het gevolg is dat veel kleine verhuurders hun huurwoning(en) verkopen. Dit komt de vrije huursector nog meer onder druk te staan.</p> <p>Om het voor kleine verhuurders aantrekkelijker te maken om een woning te verhuren pleiten de Jonge Democraten voor de afschaffing van een bindend WWS in de vrije huursector. Het WWS blijft wel bestaan voor huurders om te kijken of er een eerlijke prijs wordt gevraagd. Dat betekent dat de markt de huurprijs bepaalt. Om ervoor te zorgen dat dat niet uit de hand loopt zijn de Jonge Democraten voor de invoering van een progressieve vermogensbelasting. Een belastingvrije voet en daarna wordt er in meerdere belastingschijven de belasting op de</p>
--	---

	<p>huurinkomsten verhoogd om malafide verhuurders zoals huisjesmelkers, beleggers en pandjesbazen aan te pakken. Dit zal ervoor zorgen dat de huurprijzen marktconform zijn en verhuurders er niet zomaar mee weggelaten om exorbitante huurprijzen te vragen. Ook moet de huurcommissie ingeschakeld kunnen worden bij conflicten in de vrije sector. Het is belangrijk om te benadrukken dat dit alleen goed werkt wanneer er genoeg woningen zijn.</p> <p>Kortom, de vrije huursector is wat ons betreft onmisbaar. De overheid moet erop toezien dat de markt ook hier eerlijk en stabiel is.</p> <p>12.1.5 Hard inzetten op betere en betaalbare huisvesting voor studenten en starters</p> <p>Voor veel mensen is de studietijd de leukste tijd van hun leven. Om daar voluit van te kunnen genieten kunnen studenten allermist woonproblemen gebruiken. Als Jonge Democraten vinden we het belangrijk dat er voldoende huisvesting is op de plek waar studenten onderwijs volgen. Deze huisvesting dient betaalbaar te zijn en aan te sluiten bij de wensen van studenten. Het is daarbij noodzakelijk dat gemeenten in overleg met</p>
--	--

	<p>onderwijsinstellingen, studentenhuisevesters, woningcorporaties voldoende ruimte creëren om studentenhuisevesting te realiseren. De Jonge Democraten zien ook een belangrijke rol voor particuliere verhuurders in de vrije huursector.</p> <p>Een verkameringsverbod past hier wat ons betreft niet bij. Verkamering in studentensteden is buitengewoon belangrijk om te zorgen voor voldoende studentenhuisevesting. Verkamering geeft studenten wat studio's niet kunnen: prettige huisgenoten en een instap in het sociale leven in hun nieuwe stad. Studio's zijn belangrijk voor studenten die liever alleen wonen. In het kader van een divers woningaanbod is het belangrijk dat er ook studio's zijn. Om op korte termijn extra woonruimte te realiseren kan ingezet worden op het bijbouwen van prefab studentenhuisevesting. Dit heeft geen voorkeur boven permanente oplossingen zoals verkamering en bijbouwen van woningen.</p> <p>Mensen die een voltijdopleiding aan een MBO volgen komen veelal niet in aanmerking voor studentenhuisevesting. Dit komt doordat MBO'ers vaak de leeftijdsgrens van 18 jaar</p>
--	--

	<p>nog niet bereikt hebben en omdat de MBO-instellingen vaak in steden gevestigd zijn waar MBO'ers al wonen, namelijk bij hun ouders. Deze aanpak vergeet echter een groep mensen: MBO'ers die een specialistische opleiding volgen die niet overal beschikbaar is. Deze mensen moeten net zo goed toegang hebben tot een woning in de buurt van hun opleiding. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor huisvesting speciaal voor uitwonende MBO'ers.</p> <p>Om doorstroming na de studententijd te bevorderen, is het wenselijk dat studieschulden op een eerlijkere manier worden meegenomen in hypotheekbeoordeling. Het is eigenlijk onbestaanbaar dat een afgestudeerde starter vanwege studieschuld een hogere huur moet blijven betalen dan de kosten van de hypotheek zouden zijn. Daarnaast zal de stimulans voor de vrije sector meer studio's en tweekamerappartementen opleveren als passende startershuisvesting.</p> <p>12.1.6 Goede seniorenhuisvesting zorgt voor doorstroming op de woningmarkt</p>
--	--

	<p>Onvoldoende huisvesting voor ouderen is naast een woonprobleem ook een zorgprobleem. Wanneer ouderen in een woning wonen die niet geschikt is om prettig oud in te worden levert dat onnodig veel extra werk en vaak ook reistijd op voor de thuiszorg en mantelzorgers. De Jonge Democraten pleiten voor een goede integratie van ouderenzorg en ouderenwoningen. Mensen moeten op een prettige manier oud kunnen worden in een woning die bij hen past.</p> <p>Om dit te bereiken willen de Jonge Democraten graag dat de klassieke woonzorgcentra de standaard worden voor ouderen. Ouderen wonen tegenwoordig vaker thuis en dat leidt tot eenzaamheid en immobiliteit. Dit kan als gevolg hebben dat zij een voor hen te grote woning bezet houden die beter geschikt is voor gezinnen of starters. De woonzorgcentra bieden hier uitkomst: dagbesteding en gezamenlijk eten gaat eenzaamheid en immobiliteit tegen, een geïntegreerd zorgapparaat van in pandige huisarts en thuiszorg is ook beter voor de gezondheid van bewoners alsmede de productiviteit van de zorgverleners.</p>
--	--

	<p>Goede seniorenhuisvesting is wat de Jonge Democraten betreft dus één van de sleutels naar een goede doorstroming op de gehele woningmarkt.</p> <p>12.1.7 Een betere aanpak van dakloosheid is noodzakelijk</p> <p>Het niet hebben van een thuis is een grote maatschappelijke schande. In Nederland moet iedereen, ongeacht arm, rijk, jong of oud toegang hebben tot een dak boven hun hoofd. Het feit dat dit nu nog niet goed geregeld is, is wat de Jonge Democraten betreft niet minder dan een morele tekortkoming.</p> <p>Onzes inziens is het van belang dat de landelijke overheid meer regie gaat voeren op de aanpak van dakloosheid. Hierdoor worden ook de verschillen die op dit moment bestaan tussen gemeenten in de aanpak van dakloosheid verkleind. De landelijke aanpak waar de Jonge Democraten voor pleiten is het 'eerst-een-huis'-principe. Dit betekent dat de overheid daklozen in de eerste plaats van een woonadres voorziet. Dat kan al een studio zijn. Omdat daklozen geen adres hebben, kunnen ze in Nederland bijvoorbeeld geen verzekeringen afsluiten of officiële</p>
--	--

	<p>communicatie van de overheid ontvangen. Dit maakt dat mensen buiten het systeem vallen. Eerst-een-huis maakt daar een einde aan. Na het verzorgen van een woning moet de overheid voor begeleiding zorgen om daklozen te helpen hun leven weer op te bouwen, en weer een bijdragend onderdeel van de samenleving te zijn. Dit is goedkoper dan bezig blijven met halve maatregelen.</p> <p>Omdat we ons realiseren dat dit niet van vandaag op morgen geregeld is, pleiten we voor een relatief gemakkelijke en pragmatische eerste stap. Geef daklozen een eigen kluisje met een adres bij de daklozenopvang. Alleen met een adres kan iemand weer een eigen leven opbouwen.</p> <p>12.2 Een sociaal-liberale benadering van ruimtelijke ordening</p> <p>12.2.1 Uitgangspunten voor een effectief ruimtelijk beleid</p> <p>In Nederland zijn de maatschappelijke ambities en opgaven groot: meer en beter betaalbare woningen, schone energie, vermindering van stikstofuitstoot, goede</p>
--	---

	<p>bereikbaarheid van werk, onderwijs, zorg en andere voorzieningen én ook nog ruimte voor de natuur en voor bedrijvigheid. De ruimte voor deze ambities is echter beperkt; de ruimte in Nederland is immers schaars. Om die reden moeten we goed nadenken over hoe we ons land inrichten. Daarbij is het maken van duidelijke keuzes en het stellen van prioriteiten cruciaal.</p> <p>Hoewel de ordening van de verschillende 'ruimtevragers' – wonen, mobiliteit, energie, natuur en werk – op het eerste gezicht vooral een technisch karakter heeft, zijn ruimtelijke ordeningsvraagstukken bij uitstek een politieke kwestie. Hoe we de ruimte om ons heen inrichten heeft namelijk directe gevolgen voor het dagelijks leven van mensen, op korte en lange termijn, voor huidige en toekomstige generaties. Als Jonge Democraten streven we een ruimtelijke ordeningsbeleid na dat leidt tot een zo rechtvaardig, duurzaam, vrij en welvarend mogelijk Nederland. Wat de Jonge Democraten betreft kan dat het beste met een sociaal-liberale benadering van ruimtelijke ordening.</p> <p>12.2.2 Een sociaal-liberale visie op de stad</p>
--	---

	<p>Steden zijn de economische motor van Nederland. Daar moet genoeg ruimte voor zijn. In de stad moet je prettig kunnen wonen, werken, vervoeren en recreëren, en omdat er veel mensen in een stad wonen moet dat op een zo efficiënt mogelijke manier. De Jonge Democraten vinden dat basisvoorzieningen – zoals levensmiddelen, huisartsen en recreatie – binnen 15 minuten lopen bereikbaar moeten zijn.</p> <p>Het centrum is een belangrijk deel van de stad, waar vaak veel mensen wonen en werken. Dit betekent dat de ruimte hier het meest efficiënt moet zijn ingericht. In de stadscentra willen de Jonge Democraten dat uitvoerig gebruikgemaakt wordt van gemengd gebruik van gebouwen. Om dit te bevorderen moeten gemeenten in bestemmingsplannen meer ruimte geven voor vrijer gebruik van de panden in het stadscentrum.</p> <p>Vlak om het centrum heen heb je de oudere stadswijken die gebouwd zijn toen de auto nog niet massaal gebruikt werd. Deze wijken zien de Jonge Democraten als de ideale wijk: panden die aan elkaar staan en zo'n drie tot vijf verdiepingen hoog zijn. Hier moet ook, doch in mindere vorm, gebruik worden</p>
--	---

gemaakt van gemengde bestemmingsplannen. In een wijk wordt immers niet alleen gewoond, men gaat er ook naar een café, doet er vaak boodschappen, of gaat er naar de huisarts. De Jonge Democraten zijn geen voorstander van wijkcentra zoals die in de Vinex-wijken zijn gebouwd. Commerciële activiteiten in de wijk moeten verspreid zijn door de wijk en op loopafstand van vrijwel alle woningen in de wijk zijn.

Veel wijken die na 1960 zijn gebouwd zijn hebben te weinig dichtheid en zijn meer georiënteerd op autorijden in plaats van lopen, fietsen en het openbaar vervoer. Als Jonge Democraten zijn we geen voorstander van dit soort wijken. Hoewel we ons realiseren dat dit vaak rustige wijken zijn, denken we dat rust en dichtheid prima met elkaar te combineren zijn. De Jonge Democraten willen bij herinrichting van deze wijken de leefbaarheid en duurzaamheid verbeteren. Straten moeten groener en beter toegankelijk voor voetgangers en fietsers worden.

De stad is niks zonder groen: parken, bomen, perkjes, bloemen, en gevelplanten. De Jonge Democraten zijn van mening dat hier volop de ruimte voor moet komen. Grotere dichtheid in

de wijken betekent dat minder mensen kunnen genieten van een tuin, om dat te compenseren hebben we stadsparken. Idealiter liggen de parken op loopafstand van de wijken. Vanzelfsprekend is dat er in de parken recreëerd en gesport kan worden. Om groen in de wijk zelf te realiseren vinden de Jonge Democraten het wenselijk dat parkeerplaatsen opgeofferd worden om bomen, struiken en bloemen te planten. Dit zal onder andere de hittedruk in steden verminderen.

De Jonge Democraten zijn van mening dat architectuur invloed heeft op het geluk van mensen. Om hier rekening mee te houden is het een goed idee om in de ontwerpfase nieuwe bewoners en omliggende wijken democratisch inspraak te geven in het uiterlijk van de nieuwe wijk. In een prettige wijk staat een gezonde mix van koopwoningen en sociale- en vrije huurwoningen. Dit, in combinatie met alle andere factoren die hiervoor geschetst zijn, zorgt voor een goede sociale cohesie tussen wijkbewoners. Corporaties hebben de verantwoordelijkheid om de leefbaarheid in wijken met veel sociale huur te verbeteren door samen met de gemeente en maatschappelijke organisaties

	<p>zoals de verenigingen en buurtinitiatieven de wijk in te richten tot een duurzaam leefklimaat.</p> <p>Vanuit onze sociaal-liberale visie op ruimtelijke ordening, zijn we als Jonge Democraten voorstander van een stad die is ingericht op de mensen die er leven. Een stad(sdeel) ontworpen voor auto's is een fout en dat moet gecorrigeerd worden. Daarom geven de Jonge Democraten voorkeur aan het principe van "inbreiding": "nutteloze" ruimte (zoals parkeerterreinen en inefficiënte infrastructuur) moet worden herontwikkeld naar woningen en efficiënte infrastructuur. Eveneens kunnen gebouwen (die dat technisch gezien toestaan) worden opgehoogd, mits binnen de menselijke maat. Voor wijken die in verval zijn geraakt hebben de Jonge Democraten liever complete en grondige herontwikkeling dan halfslachtige maatregelen om een wijk prettig te krijgen, mits het de oorspronkelijke wijkbewoners niet verjaagt.</p> <p>Ook voor schone industrie moet ruimte zijn in de stad. Om aan de eisen voor efficiëntie te voldoen zijn de Jonge Democraten sterk van mening dat deze industrie aangesloten moet</p>
--	--

	<p>zijn op de spoorwegen en het lokale OV-netwerk. Idealiter gaat de dichtheid van de industrie dus ook omhoog.</p> <p>De Jonge Democraten staan kritisch tegenover het uitbreiden van steden. Echter moeten we onderkennen dat er noodzaak is voor woningen en eindeloos inbreiden onmogelijk is. Voor de Jonge Democraten is in deze keuze het type uitbreiding en van welk land dit ten koste gaat. Een nieuwe wijk, met hoge dichtheid, goede OV-verbinding en gemengde bestemmingsplannen gebouwd op voormalige landbouwgrond heeft de voorkeur boven een nieuwe wijk met lage dichtheid, veel ruimte voor de auto en strikte bestemmingsplannen gebouwd op voormalige natuur. In het ontwerp van een nieuwe wijk moet er vanaf het begin al nagedacht worden over hoe deze wijk het best aangesloten kan zijn op openbaar vervoer, en fiets- en wandelinfrastructuur. Op termijn zien de Jonge Democraten de privé-auto het liefst verdwijnen uit de wijk.</p> <p>12.2.3 Een sociaal-liberale visie op het dorp</p> <p>Het huidige Nederlandse dorp is een plek waar vooral gewoond en gecreëerd wordt. De kleinschaligheid van de dorpen is een unieke</p>
--	---

	<p>eigenschap die gekoesterd moet worden. De dorpen zijn immers nooit van de menselijke maat afgestapt. Het wonen in een dorp moet, net als het wonen in een stad, prettig zijn. Voor efficiëntie is minder noodzaak dan in de steden met ruimteschaarste.</p> <p>Omdat men vanuit het dorp simpelweg sneller in het buitengebied is, is er minder noodzaak voor uitgesproken parken. Dat komt ten goede aan relatieve dichtheid. De ruimte die aan de parken gegeven zou worden kan gebruikt worden voor andere doeleinden. Ander groen is in de dorpen nog altijd wél noodzakelijk. De Jonge Democraten zijn van mening dat parkeerterreinen in de dorpen een bepaald nut hebben, toch denken wij dat dat door velen overschat wordt. Parkeerterreinen mogen dus wel ingeperkt worden maar hoeven niet compleet weg.</p> <p>Om het kleinschalige karakter, en daarmee gemeenschapszin, van dorpen te behouden is het uitbreiden van dorpen niet wenselijk. De Jonge Democraten vinden ook voor de dorpen inbreiding een goed idee.</p> <p>12.2.4 Een sociaal-liberale visie op het buitengebied</p>
--	---

	<p>Wat de Jonge Democraten betreft moet er voldoende aandacht zijn voor het buitengebied. Wonen en werken is, met uitzondering van de landbouw, nauwelijks aan de orde in het buitengebied. Er moet meer ruimte komen voor natuur in het buitengebied. Goede natuur maakt mens én dier gelukkig. Los van het geluksaspect zien de Jonge Democraten ook de voordelen en de uitdagingen die meer natuur voor de landbouw met zich meebrengen.</p> <p>We moeten wel realistisch zijn. Er is in Nederland te veel ruimte voor landbouw, met name intensieve veehouderijen. Hoewel er voldoende ruimte over moet blijven voor het houden van vee, moet dat wel veel kleinschaliger. De Jonge Democraten zijn voorstander van kringlooplandbouw: de boer heeft naast een diverse veestapel ook akkers met gewassen. De rest van de ruimte wordt teruggegeven aan de natuur, gebruikt voor infrastructuur en gebruikt voor woningbouw.</p> <p>12.2.5 Een heldere taakverdeling voor ruimtelijk beleid</p>
--	--

	<p>De rijksoverheid, idealiter een apart ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit, heeft de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de ruimte zo efficiënt mogelijk, natuurvriendelijk, en mensvriendelijk wordt ingedeeld. Zeker in gebieden die de grenzen van gemeenten en provincies overstijgen, moet de rijksoverheid zorg dragen voor goed ruimtelijk beleid.</p> <p>Provincies hebben een belangrijke taak bij het toewijzen van ruimte voor onder andere woningbouw en het regelen van het regionale openbaar vervoer. Wat de Jonge Democraten betreft kan dat zo blijven mits de provincies actief met gemeenten gaan samenwerken om aan de standaarden van efficiëntie, natuurvriendelijkheid, en mensvriendelijkheid te voldoen.</p> <p>Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de specifieke invulling van het gemeentelijk gebied. De Jonge Democraten vinden dat gemeenten hun omgevingsplannen zo flexibel mogelijk moeten opstellen, zodat er veel ruimte is voor nieuwe en actuele ontwikkelingen. Op die manier wordt het eenvoudiger om woningen te splitsen,</p>
--	--

	<p>woningen te creëren boven winkels en kantoorpanden en kunnen verschillende vormen van ondernemen goed worden ingepast.</p> <p>12.3 Een schoon en bereikbaar Nederland, verbonden met de rest van de wereld</p> <p>12.3.1 Uitgangspunten voor een effectief mobiliteitsbeleid</p> <p>Duurzaamheid, betaalbaarheid, snelheid en efficiëntie. Dit zijn de uitgangspunten voor alle vormen van mobiliteit waar de Jonge Democraten voor staan. De uitstoot van CO₂, stikstof en fijnstof door alle vormen van mobiliteit moet zo snel mogelijk worden teruggebracht naar nul. Om dit doel te bereiken moeten er ingrijpende keuzes worden gemaakt en is een verandering van onze verkeerspatronen noodzakelijk. Het openbaar vervoer speelt hierin een onmisbare rol. Een betrouwbaar en omvangrijk OV-netwerk vermindert de behoefte om een eigen auto aan te schaffen. Minder auto's betekent minder uitstoot, minder files en meer beschikbare ruimte voor vergroening, ontspanning en woningbouw. Wat de Jonge</p>
--	--

	<p>Democraten betreft neemt de overheid het voortouw bij het aanleggen van duurzame infrastructuur en het ondersteunen van duurzame innovaties, om vervolgens ook het gebruik van de auto actief te ontmoedigen.</p> <p>12.3.2 Mobiliteit die landsgrenzen overstijgt</p> <p>Nederland heeft goede verbindingen met de rest van de wereld. Elke dag gaan talloze mensen de Nederlandse grens over per auto, trein, vliegtuig of boot. Dit moet absoluut zo blijven, maar de manier waarop moet anders. Vliegen moet de uitzondering worden in plaats van de regel. Hiervoor zijn de ontwikkeling van een omvangrijk en hoogwaardig Europees spoorwegnetwerk en een Europees ticketsysteem noodzakelijk. De Jonge Democraten zien daarom een belangrijke rol weggelegd voor de Europese Unie in het faciliteren van grensoverschrijdend vervoer.</p> <p>Wat de Jonge Democraten betreft moet vliegen niet worden gezien als een recht, maar als een luxe. Op korte en middellange afstanden moet het openbaar vervoer aantrekkelijk worden gemaakt als alternatief. Dit kunnen we alleen doen door de</p>
--	--

	<p>externaliteiten van het vliegen te verwerken in de ticketprijs. Dit zorgt ervoor dat consumenten de eerlijke prijs betalen voor hun vliegtickets en de trein aantrekkelijker wordt. Op termijn moeten kortereafstandsvluchten verboden worden. Dit betekent ook dat Schiphol zal moeten krimpen.</p> <p>Naast mensen gaan er ook goederen de grenzen over. De Jonge Democraten zijn van mening dat bij de keuze tussen lucht, weg, spoor en water steeds een integrale afweging gemaakt dient te worden, waarbij naast bereikbaarheid en kosten ook leefbaarheid en veiligheid moeten worden meegewogen. Hierbij is het belangrijk om de transitie naar een duurzame logistieke sector te ondersteunen vanuit de Europese en nationale overheid door de benodigde infrastructuur aan te leggen. Wat ons betreft moet er in ieder geval meer worden ingezet op transport via pijpleidingen, spoor en water. Deze manieren van transport nemen minder ruimte in beslag, zijn energiezuiniger en veiliger dan vervoer over de weg. Hiervoor zal het spoor moeten worden uitgebreid en zullen er meer binnenhavens moeten worden gebouwd aan de rivieren. Hiervoor stellen de</p>
--	--

	<p>Jonge Democraten wel de eis dat de scheepvaart snel op volledig hernieuwbare energie moet draaien.</p> <p>De Jonge Democraten juichen innovaties in het vervoer op de lange afstand toe. Vanwege de beperkte tijd om de transities te realiseren geven de Jonge Democraten wel voorkeur aan bestaande, bewezen manieren van efficiënt en duurzaam vervoer.</p> <h3>12.3.2 Mobiliteit binnen Nederland</h3> <p>De verbindingen in Nederland dienen van hoge kwaliteit te zijn. Als Jonge Democraten zijn we voorstander van een transitie van massaal autogebruik naar massaal OV-gebruik. Mensen dienen met een hoogwaardige verbinding tussen alle grote steden te kunnen reizen. Grote steden zullen hierdoor functioneren als hubs voor de omliggende dorpen en kleinere steden. Deze dorpen en kleinere steden kunnen op een regionale schaal het beste worden verbonden. Op een nationale schaal zijn er twee hoofdnetwerken: rijkswegen en spoor. Beide netwerken dienen onder bezit en beheer van de Nederlandse overheid te zijn. Hierdoor kan er worden gegarandeerd dat het netwerk</p>
--	--

	<p>voldoet aan alle eisen die de samenleving aan het netwerk stelt en kan het netwerk voor iedereen toegankelijk worden gemaakt.</p> <p>De Jonge Democraten zijn van mening dat het spoor een kwaliteits- en kwantiteitsverbetering nodig heeft. Bestaande trajecten moeten worden verbreed en er moeten nieuwe trajecten worden aangelegd tussen plaatsen waar nog geen verbinding is. Daarnaast moet het volledige spoornetwerk geëlektrificeerd worden, waarmee vervuiling wordt voorkomen. Daarnaast moet het beveiligingssysteem van het spoor versneld worden vernieuwd naar de nieuwe Europese standaard, ERTMS. Hierdoor wordt het mogelijk om meer treinen op hetzelfde traject te laten rijden, waardoor de wachttijd voor reizigers zal dalen.</p> <p>Door hard in te zetten op betere treinverbindingen, wordt voorkomen dat Nederland wordt overspoeld met onnodig veel en brede snelwegen. Wel zal het verbeteren van de veiligheid van de rijkswegen altijd noodzakelijk blijven, opdat er zo min mogelijk ongelukken gebeuren. De Jonge Democraten zijn ook voor het slim maken van de rijkswegen. De infrastructuur</p>
--	--

wordt beter benut als bijvoorbeeld matrixborden actief worden gebruikt om de snelheid aan te passen, zodat file wordt voorkomen. Daarnaast wordt het ook klaargemaakt voor verduurzaming en automatisering van het systeem.

We realiseren ons dat niet alles en iedereen kan worden aangesloten op openbaar vervoer. Zeker mensen die in landelijke gebieden buiten de bebouwde kom wonen moeten gebruik kunnen blijven maken van een auto. Om ook voor deze mensen die een auto écht nodig hebben, is het belangrijk om te verduurzamen. De Jonge Democraten zijn van mening dat de verkoop van nieuwe auto's met een fossiele verbrandingsmotor verboden moet worden. De Jonge Democraten zijn daarom ook tegenstander van het gebruik van biologische brandstoffen, die deze bron van vervuiling overeind houden. Om de transitie waar te maken dient de overheid een stimulerende en faciliterende rol te blijven spelen, door de benodigde infrastructuur te realiseren in samenwerking met de markt. Hiervoor dienen sterke prijsprikkels te komen, zodat de meest duurzame manier de meest betaalbare is. Hierdoor is het mogelijk om door heel Nederland met een elektrisch

voertuig te rijden. Door deze doelen wordt en blijft Nederland de koploper op het gebied van elektrisch vervoer.

12.3.3 Mobiliteit in de regio

In aanvulling op het nationale netwerk bestaande uit snelwegen en spoorlijnen is er regionaal vervoer nodig. Het doel hiervan is om kleinere steden en dorpen met elkaar en met de grote steden te verbinden. Het regionale openbare vervoersnetwerk bestaat voornamelijk uit spoorwegen en busdiensten. Deze vervoermiddelen dienen de gebruikers zowel vanaf het nationale netwerk als binnen een regionaal gebied op een snelle manier te kunnen vervoeren.

De Jonge Democraten zijn van mening dat het regionale openbaar vervoer moet kunnen garanderen dat alle essentiële voorzieningen binnen één uur bereikbaar zijn vanuit iedere woning. In dichter bevolkte gebieden wordt een hogere eis van vijftien minuten gesteld, omdat de voorzieningen dicht bij elkaar gelegen zijn. Om dit waar te maken dient er een grootschalige investering te worden gedaan in het regionale OV-netwerk.

<p>Om de regionale mobiliteit goed te stimuleren vinden de Jonge Democraten dat ook dit openbaar vervoer zo veel mogelijk per spoor moet. Dit is het best te regelen door een moderne elektrische versie van de buurtspoorwegen. Deze vorm van light-rail zit tussen een tram en metro in en is buitengewoon flexibel: in de bebouwde kom kan deze als een tram met maximaal 50 km/u op straat rijden en buiten de bebouwde kom kan deze als een trein met 100 km/u op eigen spoor rijden. Zo verbinden we dorpen en kleinere steden via een comfortabele en snelle manier met het nationale spoorwegnet.</p> <p>De streekbus is van groot belang voor het regionale openbaar vervoer. De Jonge Democraten zien graag dat deze blijft bestaan en verbeterd wordt. Om ook dit vervoer te verduurzamen willen we dat diesel- en gasbussen voor het streekvervoer snel worden vervangen door waterstofbussen.</p> <p>12.3.4 Mobiliteit op lokaal niveau</p> <p>De Jonge Democraten vinden dat bij mobiliteitsbeleid op lokaal niveau prioriteit moet worden gegeven aan de voetganger, rolstoelgebruiker en fietser. De meeste</p>

<p>verkeersbewegingen die dagelijks plaatsvinden zijn van korte afstand. Deze dienen zo veel mogelijk met deze manier van bewegen te worden afgelegd. Fietsen en lopen is namelijk gezonder voor de mens en beter voor het milieu.</p> <p>Om die reden zijn we voorstander van het autoluw maken van woonwijken. Hierdoor wordt het veiliger om te lopen en te fietsen en wordt autogebruik voor korte afstanden ontmoedigd. Daarnaast is het van belang dat er voor voetgangers overal waar mogelijk stoepen moeten worden aangelegd die breed genoeg zijn, zodat mensen elkaar gemakkelijk kunnen passeren. Voor fietsers moeten wat ons betreft naast de gewone fietspaden ook snelfietspaden worden aangelegd. We streven bovendien naar een aantrekkelijke omgeving om in te wandelen en te fietsen, waarbij meer groen en water in de wijk terugkomt.</p> <p>De Jonge Democraten zijn van mening dat alle steden in Nederland met meer dan 500.000 inwoners een hoogwaardig metronetwerk nodig hebben om de stad op een efficiënte manier te verbinden. Hiernaast is er ook deelmobiliteit, zoals deelauto's, -scooters, en -fietsen. Met deze vorm van mobiliteit wordt</p>
--

	<p>de vrijheid van privévervoer ondersteund en de duurzaamheid van openbaar vervoer versterkt. Om deelmobiliteit te versterken zijn er hubs nodig, waarin de auto kan worden achtergelaten aan de rand van de stad, dorp of woonwijk. Bij deze hubs kan de integratie plaatsvinden tussen alle vormen van mobiliteit die aanwezig zijn in de omgeving. Hierdoor is het noodzakelijk om de hubs goed te integreren in het regionale netwerk, door vormen van openbaar vervoer en opties voor deelmobiliteit op deze locatie te integreren. Hierdoor ontstaat er een hiërarchie van hubs, waarin elke regio, hoe klein dan ook, wel een hub heeft. Ook wordt het reizen tussen hubs gemakkelijker gemaakt.</p> <p>Om direct een positief effect te leveren op de leefomgeving zijn de Jonge Democraten van mening dat elke binnenstad in Nederland een milieuzone moet instellen voor oudere personenauto's, bestelauto's en vrachtwagens. Daarnaast moet de huidige situatie gehanteerd blijven. In de bebouwde kom moet de maximumsnelheid terug van 50 km/u naar 30 km/u, met uitzondering van bus- en trambanen. Daarnaast moet de snelheid buiten de bebouwde kom maximaal 100 km/u blijven. De bebouwde kom moet zoveel</p>
--	---

	<p>mogelijk autoluw worden herontwikkeld. De aanwezigheid van hubs aan de rand van woongebieden vermindert de noodzaak van parkeerplekken in de woongebieden. Hierdoor is er meer ruimte over om effectief in te richten ter versterking van de leefomgeving.</p> <p>Openbaar vervoer in de Nederlandse steden bestaat voornamelijk uit busdiensten, met alleen in de vier grote steden trams, en eventueel een metro. De Jonge Democraten zijn van mening dat heel veel meer steden tramnetwerken nodig hebben. Trams zijn immers schoner en stiller dan (elektrische) bussen en bovendien hebben ze een hogere capaciteit. In combinatie met trams zouden steden er goed aan doen om reguliere buslijnen te vervangen voor trolleybuslijnen. Deze bus heeft alle voordelen van een 'gewone' elektrische bus, maar niet de nadelen.</p> <p>12.3.5 Openbaar vervoer moet voor iedereen toegankelijk zijn</p> <p>De Jonge Democraten zijn van mening dat iedereen het recht heeft om zonder drempels deel te nemen aan de maatschappij. Hiervoor</p>
--	---

	<p>is goede infrastructuur en mobiliteit noodzakelijk, zodat alle voorzieningen binnen een redelijke tijd en tegen lage kosten zijn te bereiken. Het openbaar vervoer moet daarom toegankelijk zijn voor iedereen. Een lichamelijke of geestelijke beperking moet niet uitmaken. De Jonge Democraten eisen daarom dat alle stations en haltes in het gehele land toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking. Goede hellingbanen of liften zijn hier dus broodnodig. Door een toegankelijk systeem kan iedereen gebruikmaken van het openbaar vervoer, ongeacht de toestand van de persoon. Initiatieven vanuit de bevolking zoals vrijwillige buurtbussen worden daarom ook ondersteund. Daarnaast is de combinatie van deelmobiliteit en openbaar vervoer een mogelijkheid om te voldoen aan deze eis.</p> <p>Ook mensen die 's nachts moeten reizen hebben recht op verbinding. De Jonge Democraten zijn daarom voorstander van het uitbreiden van het nachtnetwerk. Zo wordt er rekening gehouden met mensen die nachtdiensten werken, zoals ziekenhuispersoneel.</p>
--	--

	<p>12.3.6 Meer doen om het openbaar vervoer betaalbaarder te maken</p> <p>Mobiliteit is een noodzaak in de huidige samenleving. Een betaalbaar mobiliteitsnetwerk zorgt voor een kleinere afstand tot de samenleving. De Jonge Democraten pleiten daarom voor het invoeren en/of behouden van onder andere groepskortingen, groepstickets, voordeelabonnementen, studentenkortingen en gezinskortingen. De Jonge Democraten zijn voorstander van een eerlijke benadering en vergelijking van het mobiliteitsnetwerk. Doordat de belasting op het gebruik van auto's niet kostendekkend is, gaat er belastinggeld naar deze mobiliteitsvorm, ten koste van het openbaar vervoer. De Jonge Democraten willen daarom naar een systeem waarin de gebruiker betaalt. Dat maakt de werkelijke kosten van een autorit ook inzichtelijker, waardoor het maken van een objectieve keuze tussen verschillende vervoerswijzen wordt bevorderd. De kosten die de staat betaalt aan het aanleggen en onderhouden van wegen moeten zo veel mogelijk opgebracht worden door de gebruiker.</p>
--	--

	<p>Om dit eerlijk te maken voor Nederlanders pleiten de Jonge Democraten voor een Europees kilometerbelastingssysteem met tarieven per land, waardoor elke weggebruiker in Europa betaalt voor het onderhoud van wegen. Op die manier kan een gemeente een heffing invoeren voor vervuilende voertuigen. Om de kosten te verlagen dienen onnodige vervoersbewegingen te worden gereduceerd. De Jonge Democraten zijn ook van mening dat er een minimumbedrag moet zijn voor het bezit van een auto. Doordat een parkeerplek altijd wordt gebruikt, moet er voor dit gebruik ook betaald worden. Hiervoor is het noodzakelijk dat alle gemeenten een systeem opzetten dat de parkeerplekken eerlijk belast.</p>
Toelichting	<p>De resolutie VROeM vervangt het huidige hoofdstuk Ruimtelijke Ordening & Mobiliteit en voegt aan dit hoofdstuk een paragraaf over volkshuisvesting toe. Op die manier krijgt de werkgroep VROeM ook zijn eigen hoofdstuk. Gepoogd is om een integrale visie neer te zetten op volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en mobiliteit, drie domeinen die onzes inziens nauw met elkaar verbonden zijn. We zien als werkgroep uit naar de behandeling op het congres!</p>

RES05	Resolutie hoofdstuk 14 VWS
Onderwerp	Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Woordvoerder	Marlies van Gerven
Betreft:	14. Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Schrap/voeg toe:	“Goede en ... op bijwerkingen.”
Vervang door:	<p>14. Goede en toegankelijke zorg in een gezond Nederland</p> <p>De komende jaren zal de druk op de gezondheidszorg blijven toenemen. We staan voor grote uitdagingen in de zorg, zoals de vergrijzing van de bevolking, de stijgende zorgkosten en het tekort aan zorgpersoneel. Nederland moet daarom op verschillende terreinen duidelijke keuzes maken om een gezonde en vitale samenleving voor alle generaties te waarborgen.</p> <p>Wij hebben een systeem voor ogen waar persoonsgerichte zorg centraal staat en waarbij we succesvol oud kunnen worden. De Jonge Democraten pleiten voor beleid dat gericht is op het bevorderen van een betaalbare gezondheidszorg, waarbij innovatie, ziektepreventie en een efficiënt zorgsysteem centraal staan, met de burger en algemeen welzijn als leidende principes.</p>

	<p>Bovendien zijn wij van mening dat elk individu, indien mogelijk, het recht moet hebben om autonome ethische beslissingen te nemen met betrekking tot medische kwesties. Daarnaast benadrukken de Jonge Democraten het belang van een integrale benadering van gezondheid, waarbij niet alleen wordt gekeken naar medische zorg, maar ook naar factoren zoals sociale omgeving, leefstijl en preventie.</p> <p>Wij streven naar een samenleving waarin niemand wordt achtergelaten en waar iedereen toegang heeft tot de juiste middelen voor een zo gezond en vitaal mogelijk leven ongeacht achtergrond of sociale status, waarbij we elkaar ondersteunen. Om dit te bereiken, pleiten wij voor investeringen in gezondheidsbevordering, gezonde voeding, sport en beweging, en mentale gezondheid. Daarnaast zetten we ons in voor de versterking van de eerstelijnszorg en het bevorderen van samenwerking tussen verschillende zorgverleners en zorginstellingen. Op deze manier willen wij bijdragen aan een duurzame en veerkrachtige gezondheidszorg voor iedereen.</p>
--	---

	<p>14.1 Goede, toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg voor iedereen</p> <p>14.1.1 Onze kijk op het Nederlandse zorgstelsel</p> <p>Binnen ons zorgsysteem staat het leveren van hoogwaardige zorg centraal, waarbij persoonsgerichte zorg en een hoge kwaliteit van leven als uitgangspunt worden genomen. Om de kwaliteit van ons zorgstelsel te waarborgen, is een gecoördineerde aanpak vanuit de centrale overheid essentieel. Tegelijkertijd moeten we de belangrijke rol van zorgverzekeraars op de zorgmarkt erkennen.</p> <p>Een goede wisselwerking tussen de overheid en zorgverzekeraars is cruciaal voor de inrichting en het functioneren van ons zorgstelsel. Hierin zou de overheid een leidende rol moeten spelen in het vaststellen van beleid, wetgeving en het toezicht op de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg. Dit omvat onder andere het bepalen van welke zorg zorgverzekeraars moeten bieden, het vaststellen van kwaliteitsnormen en het zorgen dat het systeem financieel gezond blijft. Aan de andere kant hebben</p>
--	---

	<p>zorgverzekeraars een belangrijke rol in het organiseren en inkopen van zorg voor hun verzekerden. Ze onderhandelen met zorgaanbieders en zijn belast met het selectief inkopen van zorg, waarbij zij streven naar kwaliteit, patiëntgerichtheid en betaalbaarheid.</p> <p>Als Jonge Democraten vinden we dat zorgaanbieders in staat moeten worden gesteld de beste zorg te leveren. Hiervoor is een goede balans tussen concurrentie en samenwerking nodig. Onderlinge concurrentie tussen zorgaanbieders leidt tot innovatie, betere kwaliteit en een lagere prijs van de zorg. Daarentegen moet ook samenwerking op het gebied van kwaliteit tussen zorgaanbieders bevorderd worden, zolang dit niet leidt tot het misbruiken van machtsposities. Kennis en ervaring over bedrijfsvoering en zorgaanbod moeten worden gedeeld om dubbele initiatieven en verspilling van middelen te voorkomen. Daarnaast moeten zorgaanbieders meerjarencontracten kunnen afsluiten met zorgverzekeraars als dit de kwaliteit van zorg ten goede komt.</p>
--	---

	<p>Omdat het voor verzekerden lastig kan zijn een goede afweging te maken tussen de verschillende zorgverzekeringen en zorgverleners, zijn onafhankelijke platforms nodig die kunnen helpen verzekerden een weloverwogen keuze te maken. Hier worden zorgverzekeringen en zorgaanbieders onderling vergeleken op basis van de kwaliteit en kosten van de aangeboden zorg. Deze gegevens moeten eenvoudig en helder voor iedereen te vinden zijn, waarbij tevens uitleg van de gegevens wordt aangeboden.</p> <p>14.1.2 Beheersing van de kosten van gezondheidszorg</p> <p>Hoewel we het liefst iedereen de zorg willen bieden die nodig is, is het onwenselijk om alle zorgkosten binnen het basispakket te dekken vanwege de stijgende kosten en de grenzen van het zorgbudget. Daarom is het noodzakelijk om op basis van advies van onafhankelijke experts te bepalen welke behandelingen wel en niet worden vergoed binnen het basispakket. Ons standpunt is dat deze beslissing moet worden genomen aan de hand van vier criteria: noodzaak, effectiviteit, efficiëntie en maatschappelijke acceptatie. Aan de hand van het gehanteerde prijsplafond</p>
--	--

	<p>per 'quality adjusted life year' en de kosteneffectiviteit van de behandeling kan een vergoedingskeuze worden gemaakt. Het is hierbij van belang dat we altijd transparante en eerlijke criteria hanteren en dat beslissingen worden genomen op basis van objectieve informatie en medische expertise.</p> <p>Ook willen we dat burgers en zorgverleners zich meer bewust zijn van de stijgende zorgkosten. Dit kan bijdragen aan een geïnformeerde beslissing van patiënt en zorgverlener over het medisch beleid. Onafhankelijke platforms met betrouwbare informatie over de kwaliteit en kosten van de zorg kunnen hierbij helpen. Daarnaast dient het verplichte eigen risico te worden vervangen door een verplichte eigen bijdrage per behandeling. Door een verplichte eigen bijdrage per behandeling in te voeren, worden patiënten zich per behandeling bewust van hun zorggebruik. Om dit effect te vergroten vinden wij daarbij dat de rekeningen zo snel mogelijk moeten worden verstuurd. Om de toegang tot zorg voor chronische zieken en zorgbehoeftigen te waarborgen, moet een redelijke bovengrens worden gesteld aan de totale eigen bijdrage.</p>
--	---

	<p>14.1.3 De relatie tussen patiënt en zorgverlener</p> <p>Als Jonge Democraten vinden we dat patiënten te allen tijde goed moeten worden betrokken bij medische beslissingen, het opstellen van een behandelplan en bij de evaluatie van de zorg die zij ontvangen. Hierbij wordt gelet op dat er respect is voor de autonomie en het recht op informatie van de patiënt. Gezamenlijke besluitvorming en een goede patiënt-artsrelatie leidt tot effectievere en persoonsgerichte zorg, met een hogere kwaliteit van zorg wat positief is voor arts, patiënt, ziekenhuis en omgeving. Het blijkt dat goede gezamenlijke besluitvorming vaak leidt tot effectievere zorg en minder ingrijpende, dure behandelingen. Daarom pleiten we voor meer aandacht voor patiëntenparticipatie in ziekenhuizen, opleidingen en onderzoek.</p> <p>Daarnaast vinden we zowel effectief verwijzen als behandelen en het stimuleren van overleg tussen zorgverleners belangrijk om zo de zorg passend en betaalbaar te houden. Wat ons betreft zou een breed georiënteerde en toegankelijke zorgverlener de inschatting moeten maken welke</p>
--	---

	<p>zorgverlener het meest geschikt is voor de zorgvraag. Deze kan zelf eenvoudige klachten verhelpen en, indien nodig, verwijzen naar meer gespecialiseerde zorgverleners. Daarnaast moet een deel van de zorg, die nu door meer gespecialiseerde zorgverleners gedaan wordt, ook door breder georiënteerde en goedkopere zorgverleners worden uitgevoerd. Verder is het belangrijk dat tussen zorgverleners structureel meer overlegd wordt om gepaste en goedkope zorg te kunnen leveren. De Jonge Democraten steunen de toename van gezondheidscentra in wijken en de differentiatie van breed georiënteerde zorgverleners, omdat deze de bovenstaande ontwikkelingen bevorderen.</p> <p>Ten slotte is het onzes inziens van belang dat de administratieve lasten voor zorgverleners worden verlaagd, om zo de werkdruk te verminderen. Wel is het daarbij van belang om ervoor te zorgen dat dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van zorg en de nauwkeurigheid van medische dossiers. Het aantal opleidingsplaatsen moet beter afgestemd zijn op de vraag naar zorgverleners. Hierdoor kunnen de tekorten en overschotten aan bepaalde zorgverleners worden tegengegaan en de loonkosten dalen.</p>
--	--

	<p>Verder vinden we dat bij de hoogte van de lonen van zorgverleners rekening moet worden gehouden met de verantwoordelijkheid, risico's en zwaarte van deze functies. Hiernaast moet er ook aandacht zijn voor eerlijke beloningen en erkenning van alle zorgverleners, ongeacht hun specialisatie of functie.</p> <p>14.1.4 Innovatieve technologieën in de gezondheidszorg</p> <p>Technische en digitale hulpmiddelen kunnen leiden tot kwalitatief betere gezondheidszorg, hogere patiënttevredenheid en lagere zorgkosten. Daarom pleiten we voor meer investeringen in zorgtechnologie. Een essentiële stap hierbij is de realisatie van een veilige gegevensuitwisseling tussen zorgverleners, door middel van een verplichte standaard voor gegevensuitwisseling en verplichte uitwisseling van (gezondheids)data. Zo kunnen we de communicatie tussen zorgverleners optimaliseren en de patiëntveiligheid verbeteren.</p> <p>14.2 Prioriteit geven aan medische zorg en medisch onderzoek</p>
--	--

	<p>14.2.1 Goede medische zorg maakt mensen beter en zet de patiënt centraal</p> <p>Als Jonge Democraten streven naar een zorgsysteem dat gekenmerkt wordt door hoogwaardige zorgverlening, gebaseerd op evidence-based practice en met oog voor de individuele behoeften van patiënten. Dit geldt zowel voor ziekenhuiszorg als huisartsenzorg. Als Jonge Democraten streven we naar investeringen in onderzoek om de behandeling van patiënten te personaliseren, ook bekend als gepersonaliseerde geneeskunde. Door de karakteristieken van de aandoening van de patiënt te kennen, kunnen we behandelingen gericht inzetten. Een zorgsysteem waarbij gepersonaliseerde geneeskunde de norm is, zal leiden tot minder zinloze behandelingen en beperkt de kans op bijwerkingen. Daarnaast is ook van belang dat medische specialisten beter gaan samenwerken in het belang van patiënten. Verschillende medische problemen bij één patiënt vragen om een beter samenhangende, gecoördineerde aanpak; voorkomen moet worden dat medische specialisten alleen naar de aspecten van hun eigen specialisatie kijken.</p> <p>14.2.2 Toegankelijkheid van geneesmiddelen</p>
--	--

	<p>Als Jonge Democraten vinden we dat het tijd is kritisch te kijken naar hoe we medicijnen in Nederland beschikbaar stellen. De ontwikkeling en goedkeuring van een nieuw medicijn is slechts het begin. Om de patiënt te helpen moet het geneesmiddel vervolgens ook beschikbaar en betaalbaar zijn. Helaas zien we nog altijd dat (nieuwe) geneesmiddelen een grote kostenpost kunnen vormen voor ons zorgbudget, terwijl de toegevoegde 'waarde' hiervan soms onzeker is. Als Jonge Democraten pleiten we er dan ook voor dat Nederland, waar mogelijk, samen met andere Europese landen onderhandelt met farmaceutische bedrijven over de inkoop van dure geneesmiddelen. Op die manier versterken we onze onderhandelingspositie en kunnen we de kosten beter beheersen.</p> <p>Daarnaast vinden we dat het tijd is om op een andere manier nieuwe geneesmiddelen te beprijzen. In plaats van enkel te kijken naar de kosteneffectiviteit van een nieuwe behandeling, iets wat bij nieuwe innovatieve geneesmiddelen steeds vaker moeilijk vast te stellen is, moeten we op een meer gedifferentieerde manier nieuwe geneesmiddelen beprijzen. Hierbij moet niet</p>
--	--

	<p>alleen gekeken worden naar de waarde die een medicijn brengt, maar ook naar de daadwerkelijk gemaakte kosten door de farmaceut bij het ontwikkelen van het geneesmiddel. Daarom vinden we het essentieel dat farmaceutische bedrijven transparant zijn over de kostenopbouw van geneesmiddelen en een maatschappelijk verantwoorde winstmarge hanteren. In ons streven naar betaalbare geneesmiddelen zijn we verder voorstander van het wettelijk aan banden leggen van exorbitante prijsverhogingen van bestaande geneesmiddelen. Tegelijkertijd willen we via nieuwe prijsmodellen voor farmaceuten economisch rendabel maken om bestaande, goedkope geneesmiddelen door te ontwikkelen voor nieuwe ziekten.</p> <p>Tenslotte willen we de vergoeding van nieuwe dure medicijnen in Nederland anders inrichten. Momenteel worden de uitgaven aan nieuwe, dure geneesmiddelen in Nederland via de 'sluisprocedure' gecontroleerd. Hier onderhandelt de overheid over de prijs voordat vergoeding plaatsvindt. Problemen ontstaan doordat farmaceuten soms stoppen met kosteloze verstrekking tijdens de sluisperiode, waardoor patiënten het middel</p>
--	--

	<p>niet kunnen gebruiken. Als Jonge Democraten zijn we voorstander van een "payback-systeem": medicatie wordt hierbij met terugwerkende kracht vergoed bij een overeenkomst, anders zijn de kosten voor de farmaceut.</p> <p>Om de betaalbaarheid en beschikbaarheid van nieuwe geneesmiddelen in Nederland te waarborgen zijn we als Jonge Democraten verder voorstander van meer publiek-private samenwerkingsverbanden in de geneesmiddelenontwikkeling. Door als overheid meer bereidheid te tonen tot financiering van langlopende trajecten, kunnen we binnen prijsafspraken met de farmaceut lagere kosten afdwingen. Dit stimuleert niet alleen innovatie, maar geeft ook een impuls aan de nationale wetenschap.</p> <p>14.2.3 Medisch-wetenschappelijk onderzoek en geneesmiddelenontwikkeling</p> <p>Nederland kent een unieke structuur van universitair medische centra, waarbij korte lijnen bestaan tussen fundamenteel onderzoek en de toepassing van dit onderzoek in de praktijk. Deze nauwe samenwerking zorgt ervoor dat Nederlands</p>
--	---

	<p>op het gebied van onderzoek naar nieuwe geneeskundige stoffen voorop loopt. In veel gevallen worden de resultaten van dergelijk onderzoek via licenties overdragen aan bedrijven, die vervolgens aan de slag gaan met de verdere doorontwikkeling en uiteindelijk de productie van bijvoorbeeld een bepaald medicijn. Aangezien kennisinstellingen – en daarmee de resultaten van hun onderzoeken – deels gefinancierd worden met publiek geld, pleiten de Jonge Democraten ervoor dat aan het verstrekken van licenties duidelijke voorwaarden worden verbonden. Er moeten afspraken worden gemaakt over de maximumprijs van geneesmiddelen en winstmarges voor de farmaceutische bedrijven moeten van tevoren worden vastgesteld. Hiermee wordt een balans gecreëerd tussen het bevorderen van innovatie en het waarborgen van toegankelijkheid tot essentiële medicijnen.</p> <p>Medisch-wetenschappelijk onderzoek is echter breder dan de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Zo kan ook onderzoek worden gedaan naar betere medische hulpmiddelen, operaties of voeding. Daarnaast kunnen onderzoekers door medisch-wetenschappelijk onderzoek meer te weten komen over de</p>
--	---

	<p>werking van het lichaam en betere manieren vinden om ziekten op te sporen. Wat de Jonge Democraten betreft blijven zowel publieke als private investeringen in al deze vormen van onderzoek van cruciaal belang.</p> <p>Binnen medisch-wetenschappelijk onderzoek wordt het verzamelen van grote hoeveelheden geanonimiseerde gegevens, big data, steeds belangrijker. Als Jonge Democraten ondersteunen we het verzamelen van big data, mits de privacy van patiënten gewaarborgd blijft. We benadrukken het belang van veilige gegevensverwerking en vinden dat patiënten uitdrukkelijk toestemming moeten geven voor het opslaan en analyseren van anonieme data.</p> <p>14.3 Langdurige zorg verdient in deze tijd meer aandacht</p> <p>14.3.1 Meer inzetten op een betere mentale gezondheid</p> <p>Het welzijn van onze burgers is van het grootste belang, en dat omvat ook onze mentale gezondheid. Als Jonge Democraten erkennen we dat psychische problemen een</p>
--	--

ernstige impact kunnen hebben op ons leven en onze gemeenschappen, vooral bij jongeren. De druk om te presteren op school, sociale media en de uitdagingen van opgroeien kunnen allemaal bijdragen aan mentale gezondheidsproblemen bij jongeren. Daarom zetten we ons in voor een samenleving waarin iedereen, met name jongeren, toegang heeft tot de ondersteuning en behandeling die ze nodig hebben.

We streven naar een samenleving waarin we het stigma rondom psychische gezondheidsproblemen doorbreken en waarin jongeren zich vrij voelen om hulp te zoeken zonder angst voor veroordeling. Dit vereist het bevorderen van programma's en middelen die de veerkracht van jongeren vergroten en hen leren omgaan met stress en andere mentale uitdagingen.

Bovendien streven we naar een inclusief zorgsysteem dat toegankelijk is voor alle jongeren, ongeacht hun achtergrond of sociaaleconomische status. Dit omvat het waarborgen van betaalbare en laagdrempelige zorg voor mentale gezondheid, zodat jongeren geen obstakels ondervinden bij het zoeken naar hulp.

Tot slot geloven we dat het bevorderen van mentale gezondheid niet alleen de verantwoordelijkheid is van de zorgsector, maar van de hele samenleving. Daarom pleiten de Jonge Democraten voor samenwerking tussen verschillende sectoren, waaronder onderwijs, gezondheidszorg, gemeenschapsorganisaties en de overheid. Dit om een integrale aanpak te realiseren die jongeren in staat stelt om op te groeien in een omgeving die hun mentale welzijn ondersteunt.

14.3.2 Pak de problemen in de jeugdzorg aan

De decentralisatie van de jeugdzorg heeft niet geleid tot de beoogde verbeteringen in de kwaliteit van zorg of kostenbesparingen. Lange wachtlijsten, ontoereikende financiering en een tekort aan gekwalificeerd personeel schetsen een somber beeld van de jeugdzorg. Ondertussen maakt bijna één op de zeven kinderen gebruik van jeugdzorg, en zien we een wildgroei aan particuliere zorgaanbieders die zich niet willen wagen aan complexe zorg, maar enkel lichte jeugdzorg aanbieden. We pleiten daarom voor meer landelijke regie op de jeugdzorg. Daarnaast

	<p>pleiten we ook voor een onderzoek naar en een herziening van de financieringsstructuur van de jeugdzorg. Het is immers van groot belang dat gemeenten, zolang zij verantwoordelijk zijn voor jeugdzorg, over voldoende middelen beschikken om die taak goed uit te voeren. Verder zouden er ook strikte kwaliteitscriteria moeten worden gesteld aan aanbieders van jeugdzorg, waarbij beoordeling niet uitsluitend gebaseerd dient te zijn op kostenefficiëntie; minstens net zo belangrijk is de kwaliteit van de geleverde zorg. Als Jonge Democraten zijn we van mening dat de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg moet liggen bij de overheid die het beste in staat is de taken op dit terrein uit te voeren. De mogelijkheid dat op termijn een herijking plaats zou kunnen vinden van de taken op het gebied van jeugdzorg naar de Rijksoverheid wordt door ons dan ook niet geheel uitgesloten. In de tussentijd is het in ieder geval belangrijk dat er meer landelijke regie komt.</p> <p>Als een jongere daar behoefte aan heeft, moet jeugdzorg verlengd kunnen worden tot 21 jaar, waarbij de ondersteuning geleidelijk wordt afgebouwd vanaf 18 jaar. Tijdens deze afbouwfase moet de nadruk liggen op</p>
--	--

	<p>begeleiding naar de zogenaamde Big 5: vijf essentiële aspecten (een woning, onderwijs of werk, inkomen, welzijn en een stabiel sociaal netwerk) die een jongere nodig heeft om zelfstandig te kunnen leven. Op deze manier voorkomen we dat de begeleiding abrupt stopt wanneer iemand de leeftijd van 18 bereikt. Daarnaast moet wat de Jonge Democraten betreft worden ingezet op verdere afbouw van de gesloten jeugdzorg. Jongeren met problemen kunnen naar onze overtuiging beter geholpen worden binnen het gezin of in een vrije omgeving. Tegelijkertijd zetten we ons in voor een verbeterde rechtspositie van jongeren die zich nog in een gesloten jeugdinstelling bevinden, bijvoorbeeld door het recht op inspraak en het verstrekken van zak- en kleedgeld.</p> <p>14.3.3 Toegang tot psychische zorg is een recht</p> <p>De toegang tot geestelijke gezondheidszorg moet net zo vanzelfsprekend zijn als de toegang tot fysieke gezondheidszorg. Het is van cruciaal belang dat mensen die kampen met psychische problemen snel en effectief de hulp krijgen die ze nodig hebben. Helaas</p>
--	---

worden we geconfronteerd met lange wachtlijsten, ontoereikende financiering en een tekort aan gespecialiseerde hulpverleners in de geestelijke gezondheidszorg. Dit leidt niet alleen tot onnodig lijden, maar vergroot ook de kans op verergering van de problematiek en crisisgevallen. Als Jonge Democraten pleiten wij voor een GGZ die toegankelijk is zonder onnodige obstakels, ongeacht onze achtergrond of financiële situatie.

14.3.4 Volwaardig leven met een beperking

Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin mensen met een handicap volwaardig kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijk leven. Dit omvat onder andere toegang tot passende zorg en ondersteuning. Als Jonge Democraten streven wij naar een gehandicaptenzorg die gericht is op het bevorderen van zelfstandigheid, eigen regie en participatie van mensen met een handicap. Dit betekent onder andere investeren in toegankelijke woonvoorzieningen, passend onderwijs en werkgelegenheid voor mensen met een handicap. Daarnaast pleiten wij voor het versterken van de rechtspositie van mensen

met een handicap, zodat wij gelijke kansen hebben en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.

14.3.5 Gezond en gelukkig ouder worden

Wij gunnen elke oudere een zo lang mogelijk, waardig leven, waarbij zij zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Om dit te bereiken moet het sociaal kapitaal van ouderen zo veel mogelijk worden ingezet. Mantelzorg biedt hierbij zowel praktische als emotionele ondersteuning. De overgang van thuis wonen naar begeleid of gesloten wonen moet gemakkelijk zijn voor ouderen en mantelzorgers. Bij begeleid wonen is het rechtvaardig een bijdrage van de zorgvragende oudere te vragen voor de woonfaciliteiten.

Daarnaast is het van groot belang om te voorzien in goede dementiezorg. Dementie is een ingrijpende aandoening die niet alleen de persoon zelf, maar ook hun familie en verzorgers diep raakt. We pleiten voor investeringen in onderzoek naar de oorzaken en behandelingen van dementie, evenals voor programma's die de kwaliteit van leven van

	<p>mensen met dementie verbeteren en ondersteuning bieden aan hun mantelzorgers.</p> <p>Palliatieve zorg verdient ook onze aandacht. Het is belangrijk dat mensen in hun laatste levensfase de juiste zorg en ondersteuning krijgen, zodat zij waardig en comfortabel kunnen sterven. We moeten ervoor zorgen dat palliatieve zorg beschikbaar is voor iedereen die het nodig heeft, zowel thuis als in zorginstellingen.</p> <p>Eenzaamheid onder ouderen is een groeiend probleem dat ernstige gevolgen kan hebben voor hun welzijn. Daarom moeten we maatregelen nemen om sociale isolatie te bestrijden en de sociale verbondenheid van ouderen te versterken. Dit kan onder meer worden bereikt door het stimuleren van gemeenschapsactiviteiten, het bevorderen van intergenerationele contacten en het ondersteunen van initiatieven die ouderen helpen om actief deel te nemen aan de samenleving.</p> <p>14.4 Gezondheid is meer dan alleen goede gezondheidszorg</p>
--	--

	<p>14.4.1 Bevorder een gezonde leefstijl en zet in op preventie</p> <p>De gezondheid van Nederlanders wordt bedreigd door een aantal negatieve trends. Het aantal mensen met overgewicht en obesitas stijgt gestaag. Veel mensen kampen met ongezonde voedingsgewoonten, een groot deel van de bevolking voldoet niet aan de aanbevolen hoeveelheid lichaamsbeweging en ook roken en overmatig alcoholgebruik leiden tot zorgen. Uit cijfers van het RIVM blijkt dat ongezond gedrag bijdraagt aan bijna 20 procent van de ziektelast. Met goed preventiebeleid zal de druk op de zorg afnemen.</p> <p>Om de zorgkosten effectief omlaag te krijgen moet er worden ingezet op het voorkomen van ziekten. Een gezonde levensstijl is hierbij van cruciaal belang. De Jonge Democraten zijn van mening dat voorkomen beter is dan genezen en pleiten daarom voor een grotere nadruk op preventie en het aanmoedigen van een gezonde leefstijl. Wat ons betreft staat hierbij de eigen verantwoordelijkheid van mensen voorop, maar kan de overheid wel een gezonde leefstijl ondersteunen door zowel gezond gedrag te stimuleren als ongezond gedrag te ontmoedigen.</p>
--	--

De Jonge Democraten pleiten voor effectieve maatregelen om de gezondheid van de Nederlanders te verbeteren. Dit omvat het implementeren van gezondheidsbevorderende programma's, zoals vaccinatieprogramma's en uitgebreide screenings op ziekten, die bijdragen aan het verbeteren van de algehele gezondheid en welzijn. Daarnaast vinden we het belangrijk om gezondheidsvoorlichting en -educatie te integreren in de maatschappij, zodat mensen toegang hebben tot betrouwbare informatie over preventieve zorg en gezonde levensstijlkeuzes.

Op dit moment is onze samenleving zo ingericht dat ongezonde keuzes vaak aantrekkelijk zijn. Gezonde keuzes zijn moeilijker voorhanden en vaak duurder dan ongezonde alternatieven. De Jonge Democraten zijn van mening dat er strenger beleid nodig is om onze gezondheidsdoelen daadwerkelijk te bereiken. Om een gezondere levensstijl voor iedereen mogelijk te maken, moeten er concrete maatregelen worden genomen. Als Jonge Democraten hebben we een systeem voor ogen, waarbij gezonde voeding goedkoper en bereikbaarder is dan

ongezonde voeding. Daarom pleiten we voor de invoering van een algehele suikertaks en het verlagen van de BTW op groente en fruit naar 0 procent. Daarnaast staan we als Jonge Democraten ook positief tegenover maatregelen als het uitbannen van ongezonde voeding op scholen en het beperken van reclame die ongezonde keuzes stimuleert.

Wat de Jonge Democraten betreft is vaccineren een vrije keuze. Wel baart dreigende daling van de vaccinatiegraad tot onder de 90 procent ons grote zorgen, aangezien groepsimmunitet hiermee in het gedrang komt. Groepsimmunitet is essentieel omdat het voorkomt dat besmettelijke ziekten zich verspreiden, waardoor ook kwetsbare personen die niet kunnen worden gevaccineerd of een verminderde afweer hebben of te jonge kinderen, beschermd zijn. Daarom moet er hard ingezet worden op goede voorlichting om een weloverwogen afweging te kunnen maken.

Als Jonge Democraten zijn we van mening dat in geval van grote epidemieën, zoals corona, het mogelijk moet zijn om een indirecte vaccinatieplicht in te voeren om de volksgezondheid te beschermen. Daarnaast

zorgt de dalende vaccinatiegraad momenteel vooral voor zorgen op plekken waar grote groepen kinderen samenkomen, zoals op scholen en in de kinderopvang. Daarom moeten wat ons betreft gemeenten de mogelijkheid hebben om op de kinderopvang niet-gevaccineerde kinderen te weigeren (met uitzondering van medische redenen), zodat de veiligheid en gezondheid van andere kinderen geborgd blijft. In extreme gevallen van uitbraken moeten gemeenten ook de mogelijkheid hebben om tijdelijke maatregelen te nemen om niet-gevaccineerde kinderen te weigeren van scholen. Hier dienen duidelijke richtlijnen voor opgesteld te worden zodat de toegankelijkheid van onderwijs zo min mogelijk in het gedrang komt.

14.4.2 Sporten en bewegen toegankelijk voor iedereen

De meeste Nederlanders bewegen nog onvoldoende. Als Jonge Democraten streven we naar een inclusief en toegankelijk sportbeleid, waarbij sportparticipatie wordt gestimuleerd voor alle leeftijden en achtergronden. Sport draagt bij aan een gezonde levensstijl, sociale cohesie en

persoonlijke ontwikkeling. We pleiten voor gelijke kansen en faciliteiten voor zowel amateursporters als topsporters. Om sportparticipatie te bevorderen, pleiten we voor investeringen in sportfaciliteiten, zoals betaalbare en goed onderhouden sportaccommodaties en openbare sportruimtes. Ook willen we het belang van sport in het onderwijs benadrukken door voldoende tijd en middelen vrij te maken voor sportlessen op scholen.

Wat de Jonge Democraten betreft moet sporten toegankelijk zijn voor iedereen. Dat betekent dat de overheid financiële drempels moet wegnemen, zodat ook mensen met een kleine beurs kunnen sporten. Ook moeten hindernissen voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking om te kunnen sporten en bewegen worden weggenomen.

Veel mensen raken geïnspireerd door onze topsporters. Om ook in de toekomst te kunnen blijven juichen voor onze wereldprestaties, is het essentieel om te blijven investeren in de randvoorwaarden voor topsport. Topsporters verdienen ondersteuning en erkenning voor hun

inspanningen. We willen een adequaat topsportklimaat creëren met voldoende financiële steun, professionele begeleiding en faciliteiten voor training en ontwikkeling. Dit omvat ook aandacht voor de balans tussen sport en onderwijs of werk voor jonge topsporters. Het organiseren van grote sportevenementen draagt niet alleen bij aan het imago van Nederland, maar speelt ook een rol in het aantrekken van nieuw talent en het stimuleren van sportparticipatie op alle niveaus.

Sport moet vrij zijn van discriminatie en intimidatie. We willen actief beleid voeren om discriminatie en seksuele intimidatie in de sport tegen te gaan, met heldere richtlijnen en sancties voor overtreders. Ook streven we naar gelijke beloning en kansen voor mannelijke en vrouwelijke sporters, zowel op het gebied van salaris als media-aandacht. De Jonge Democraten erkennen de rol van sport als middel voor integratie en sociale inclusie. We steunen initiatieven die sportparticipatie bevorderen onder kwetsbare groepen, zoals mensen met een beperking, migranten en vluchtelingen. Sportverenigingen en -organisaties kunnen hierbij een belangrijke rol spelen als inclusieve ontmoetingsplaatsen.

14.4.3 Middelengebruik ontmoedigen maar niet verbieden

Als Jonge Democraten realiseren we ons dat het gebruik van alcohol, tabak en drugs kan leiden tot verslaving en gezondheidsschade. Het recht op zelfbeschikking en persoonlijke verantwoordelijkheid is echter een groot goed. Ieder individu verdient het recht om autonome beslissingen te nemen over zijn of haar eigen leven, inclusief wat diegene doet met het eigen lichaam. Dit geldt voor het nemen van tatoeages, het laten zetten van een piercing, maar ook voor de beslissing al dan niet alcohol, tabak of drugs te gebruiken. Het uitgangspunt is hierbij de mogelijkheid om weloverwogen keuzes te maken, gebaseerd op voldoende kennis en educatie. Wanneer individuen goed zijn geïnformeerd over de mogelijke gevolgen en risico's van bepaalde keuzes, zoals het gebruik van drugs, zouden zij in staat moeten zijn om zelfstandig te beslissen of zij deze risico's willen aanvaarden. Verder biedt het criminaliseren van deze producten volgens ons geen oplossing voor de gezondheidsproblematiek. Daarom pleiten we ervoor dat alcohol, tabak en drugs legaal aangeboden worden, zodat de

	<p>gezondheidsrisico's gemonitord en beperkt kunnen worden.</p> <p>Tegelijkertijd vinden we dat alcohol, tabak en drugs actief moeten worden ontmoedigd in onze samenleving. Naast het heffen van accijns, vinden wij dat de overheid zich moet inzetten voor goede en actieve voorlichting en het verminderen van vooroordelen rondom verslaving. De risico's van middelengebruik moeten volgens ons vermeld worden op de verpakkingen. Bovendien zijn we van mening dat alle vormen van reclame voor alcohol, tabak en drugs verboden moeten worden, en dat deze producten niet verkocht mogen worden aan jongeren onder de 18 jaar. Om gezondheidsschade door meeroken tegen te gaan, gaan we door met het instellen van rook- en vapeverboden in de openbare ruimte, met name bij sportparken, speelplekken, stadions, scholen en rond de ingang van ziekenhuizen en verpleeghuizen.</p> <p>In geval van verslaving pleiten we voor efficiënte en laagdrempelige verslavingszorg, die vergoed wordt in het basispakket. Door deze maatregelen te implementeren, streven we naar een gebalanceerd beleid dat individuele keuzevrijheid respecteert, maar</p>
--	---

	<p>tegelijkertijd de gezondheidsrisico's minimaliseert en verslaving ontmoedigt.</p> <p>14.5 Een vooruitstrevende benadering van medische ethiek</p> <p>14.5.1 Zelfbeschikking als uitgangspunt bij medisch-ethische vraagstukken</p> <p>Als Jonge Democraten geloven we in het onvervreembare recht van individuen op zelfbeschikking, vooral als het gaat om beslissingen over hun eigen lichaam en gezondheid. Medische ethiek moet gebaseerd zijn op deze fundamentele overtuiging, waarbij keuzevrijheid en respect voor de autonomie van het individu voorop staan.</p> <p>14.5.2 Seksuele en reproductieve gezondheidsrechten voor iedereen</p> <p>Wij ondersteunen volmondig het recht op voortplantingsvrijheid voor eenieder, inclusief toegang tot hulp bij voortplantingstechnologieën, embryoselectie en genetisch ingrijpen in een embryo bij ernstige of dodelijke aangeboren afwijkingen. Het is essentieel dat individuen de</p>
--	---

	<p>mogelijkheid hebben om zelf te beslissen over hun reproductieve traject, zonder onnodige beperkingen of stigma's.</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we van mening dat anticonceptiemiddelen in het basispakket horen, zodat het ongewild krijgen van een kind en abortus kunnen worden voorkomen. Soms moeten de belangen van het nog niet verwekte kind beschermd worden. Als de toekomstige ouders zeer waarschijnlijk ernstige schade zullen toebrengen aan het kind, vinden de Jonge Democraten dat gedwongen anticonceptie, bij mannen en vrouwen, mogelijk moet zijn. De anticonceptie moet passend en reversibel zijn. Verplichte anticonceptie kan alleen voor een bepaalde termijn worden opgelegd door een rechter op basis van advies van experts. Na een vastgelegde termijn moet een hertoetsing plaatsvinden door de rechter.</p> <p>14.5.3 Garandeer de toegang tot veilige en legale abortus</p> <p>Het recht op abortus is een integraal onderdeel van de reproductieve vrijheid van individuen. Wij verdedigen het recht van mensen om zelf te beslissen over hun</p>
--	---

	<p>zwangerschap, vrij van externe dwang of beperkingen. Toegang tot veilige en legale abortussen moet worden gegarandeerd, ongeacht de sociaaleconomische status of geografische locatie van het individu. Het is van cruciaal belang dat abortuswetgeving gebaseerd is op respect voor het recht op zelfbeschikking en de medische behoeften en wensen van het individu.</p> <p>Wat ons betreft dient abortus altijd in samenspraak met een arts plaats te vinden. Wel zijn we als Jonge Democraten tegen een verplichte bedenktijd bij abortussen, zoals die vroeger bestond. De grens voor het uitvoeren van abortus moet gelijk zijn aan de grens voor levensvatbaarheid van het ongeboren kind. Na deze grens is abortus alleen mogelijk om medische redenen.</p> <p>Ten slotte zijn we als Jonge Democraten van mening dat abortus geen plek hoort te hebben in het Wetboek van Strafrecht. Vanzelfsprekend moeten er duidelijke regels gelden voor het uitvoeren van abortussen, maar die regels horen niet in het strafrecht thuis. Om ervoor te zorgen dat het recht op abortus in Nederland stevig is verankerd, zou Nederland het voorbeeld van Frankrijk</p>
--	--

	<p>moeten volgen en het recht op abortus moeten opnemen in de Grondwet.</p> <p>14.5.4 Orgaandonatie kan levens redden</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we voorstander van een actief donorregistratiesysteem, waarbij iemand die geen keuze doorgeeft in het systeem geregistreerd wordt als “geen bezwaar”. De mogelijkheid moet altijd blijven bestaan om op een eenvoudige manier de donorstatus te wijzigen. Ook dient er meer voorlichting te komen over de verschillende vormen van orgaandonatie, zodat mensen voldoende geïnformeerd zijn voordat ze een beslissing nemen. Bij gelijke geschiktheid moeten mensen lager op de donorlijst voor organen worden gezet, als er sprake is van factoren die de overlevingsduur van het orgaan aanzienlijk verminderen. Op deze manier kan de beschikbaarheid van organen worden geoptimaliseerd en kunnen ze zo efficiënt mogelijk worden toegewezen. Verder zijn we ook voorstander van een onkostenvergoeding aan donateurs voor de directe financiële kosten en schade van de ingreep bij vrijwillige orgaandonatie bij leven. Dit kan mensen aanmoedigen om zich als donor te registreren en zo het aantal</p>
--	--

	<p>beschikbare organen te vergroten. Daarnaast geloven we dat de ontwikkeling van gekweekte organen en kunstorganen een veelbelovend alternatief vormen voor traditionele orgaandonatie. Zo worden tekorten tegengegaan, wordt schade bij donoren voorkomen en de kans vergroten dat het orgaan goed wordt afgestemd op de ontvanger. Ook moet er onderzoek komen naar het gebruik van dierlijk weefsels en organen bij transplantaties, dat zogenoemde xenotransplantatie wordt genoemd. Innovaties en onderzoek naar verschillende manieren van orgaandonatie moeten worden gestimuleerd door de overheid.</p> <p>14.5.5 Geef mensen regie over hun eigen levenseinde</p> <p>Het recht op een waardig einde is een fundamenteel aspect van het recht op zelfbeschikking. Individuen moeten het recht hebben om zelf te beslissen over het moment en de wijze waarop ze hun leven willen beëindigen, in gevallen van ondraaglijk lijden of een voltooid leven. We steunen de legalisatie en regulering van euthanasie en hulp bij zelfdoding, onder strikte voorwaarden om misbruik te voorkomen en de waardigheid</p>
--	---

	<p>van het individu te waarborgen. Dit omvat ook het respecteren van de wensen van het individu met betrekking tot het levenseinde, zelfs als deze niet medisch gegrond zijn maar voortkomen uit een oprecht verlangen naar een vreedzaam afscheid.</p> <p>Als Jonge Democraten erkennen we dat euthanasie en hulp bij zelfdoding complexe kwesties zijn, die zorgvuldig moeten worden behandeld. Daarom pleiten we voor een raamwerk waarin het zelfbeschikkingsrecht van het individu wordt gerespecteerd, terwijl tegelijkertijd adequate waarborgen worden ingebouwd om misbruik te voorkomen.</p> <p>Het is van essentieel belang dat er strikte procedures en controles zijn om ervoor te zorgen dat alleen diegenen die ondraaglijk lijden en in staat zijn om een weloverwogen beslissing te nemen, toegang hebben tot euthanasie of hulp bij zelfdoding. Tevens moeten er mechanismen zijn om ervoor te zorgen dat de keuzevrijheid van het individu niet wordt beperkt door externe druk of sociale factoren.</p>
Toelichting	